

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 47 • nr. 9 • oktober 2011 • €1,75 • www.sp.nl

1 VOOR ALLEN

'IK BEN HIER ALS MENS'

WILDERS IS EEN VEELPLEGER

'WIE IS HIER NOU DE FNV?'

Arend van Dam

KETTING GROEIT, SOLIDARITEIT GROEIT

De ketting van solidariteit, gemaakt van werkhandschoenen met een handtekening en een boodschap aan Rutte, is nu al tussen de vijf en tien kilometer lang. SP'ers in het hele land verzamelen handtekeningen tegen de bezuinigingen op de sociale werkplaatsen. De reacties van mensen op straat zijn zonder uitzondering enthousiast.

De ketting van solidariteit zal een ludieke rol spelen bij komende demonstraties. Wilt u ook helpen om dit symbool van verzet zo lang mogelijk te maken? Wilt u het ook opnemen voor de mensen die het hardst gepakt worden door het kabinet? Neem dan contact op met uw lokale SP-afdeling.

 [Kijk op www.sp.nl/afdelingen](http://www.sp.nl/afdelingen)

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

DOE EFFE SOCIAAL MAN!

Veel ROOD-groepen en SP-afdelingen in het land zijn aan de slag met de 'Doe Effe Sociaal'-campagne van ROOD. Ruim duizend stemmen voor de Aso van het Jaar zijn al binnengekomen. Na de Algemene Beschouwingen in de Tweede Kamer was Geert Wilders' uitspraak tegen Rutte, 'Doe effe normaal man', reden voor veel ophef. Een slimme afleidingsmanoeuvre om het maar niet over de bezuinigingen te hoeven hebben. Gelukkig trapte Emile Roemer er niet in. ROOD-voorzitter Leon Botter over

de aanvaring van Wilders en Rutte: 'Het is hypocriet dat ze elkaar zo de maat nemen, terwijl ze samen onze beschaving keihard afbreken. Roemer liet op een inhoudelijke manier zien dat er een sociaal alternatief is. Dat verdient een T-shirt.' Wil jij ook aan Wilders en Rutte laten weten dat ze effe sociaal moeten doen? Schaf hem aan via de webshop!

 www.sp.nl/shop
www.doeeffesociaal.nl

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sluijs, Chris Versteeg

Aan dit nummer werkten mee
Suzanne van de Kerk, Anouk Pross
Bas Stoffelsen, Karen Veldkamp

foto cover
Harry Oosterveen

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Miljoenennota

'Meer van hetzelfde gaat deze crisis niet oplossen'

4

Steingrímur J. Sigfússon

'Nu IJsland rechts heeft ingewisseld voor links, komt de economie weer op gang'

6

Landbouw

'Is openbaar slachten van vee wreder dan grootschalige ruiming?'

13

Onze jeugd

'Het is potverdorie mijn kind!'

18

1 voor allen

Eensgezind protest tegen kabinet

20

14 Denemarken: De doeltreffende strategie van een links blok

23 Onderzoek: 'Wilders is een veelpleger'

24 Leiden: Vuilnismannen steken stokje voor verzelfstandiging

26 LinksVoor: Saïd Afalah schrok toen hij naar Nederland kwam

10, 11, 12, 27, 28 Nieuws 30 Brieven 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Barroso's staatsgreep

De financiële crisis waar we nu in zitten vraagt niet minder, maar juist meer democratie. Dat vertelde ik premier Rutte tijdens de Algemene Beschouwingen.

José Manuel Barroso, de voorzitter van de Europese Commissie, presenteerde plannen waardoor Europese ambtenaren nog meer te zeggen krijgen in ons land. Hij wil het liefst vanuit Brussel regelen hoe hoog onze pensioenleeftijd wordt en of wij onze lonen moeten matigen. Volgens Barroso is deze Europese politiek nodig om de financiële markten gerust te stellen. 'De lidstaten zelf zijn hier niet toe in staat,' stelt hij vast.

Dit zijn heel gevaarlijke uitspraken van de voorzitter van de Europese Commissie. Barroso denkt blijkbaar dat Brusselse technocraten beter in staat zijn ons land te besturen dan wij zelf. Ergens snap ik dat eigenlijk wel. Overleg, compromissen sluiten, zeggenschap van burgers, aandacht voor de minderheid; het is allemaal erg lastig voor iemand die Europa vooral ziet als speeltuin voor het bedrijfsleven.

Als Europese technocraten maatregelen gaan doordrukken die democratisch gekozen parlementen niet willen, staan we op het punt om onze democratie aan de wilgen te hangen. Wie de Europese bevolking nu een eurodictatuur oplegt en de invloed van gewone mensen beknot, legt de kiem voor een opstand van de bevolking. In zijn enthousiasme voor meer Brusselse invloed legt Barroso juist een bom onder de Europese samenwerking. Door mensen nog meer zeggenschap te ontnemen over hun eigen samenleving, legt Barroso de basis voor nog meer afkeer van Europa.

'Democratie is geen goede staatsvorm, maar ik ken geen betere', zei Winston Churchill eens. En hij heeft gelijk. Europa is niet gebaat bij minder, maar juist bij méér democratie.

Emile Roemer, fractievoorzitter SP

MILJOENENNOTA 2012: 'RUTTE SLOOPT ECONOMIE ÉN SAMENLEVING'

Het hoofdthema van de zo knullig uitgelekte Miljoenennota is duidelijk: bezuinigen in tijden van crisis. Maar de veroorzakers van die crisis houden vrij spel, terwijl zieken, gehandicapten, werknemers en huurders het gelag betalen. Voor sommigen heeft het kabinet echter toch nog een presentje...

Het is een tekenend voorbeeld. Het kabinet-Rutte gaat flink (extra) bezuinigen op de huurtoeslag. Tegelijkertijd beschrijft de Miljoenennota hoe de hypotheekrenteaftrek steeds zwaarder op de overheidsfinanciën gaat drukken: dit jaar kost die 9,4 miljard,

in 2014 zelfs twee miljard meer. Huurders moeten in het kader van bezuinigen dus de portemonnee gaan trekken, villabezitters niet.

Nog zo iets: op het cultuurbudget wordt ook flink bezuinigd. De Miljoenennota introdu-

ceert met de zogenaamde Geefwet echter een nieuwtje: als particulieren of bedrijven een gift doen aan culturele instellingen, kunnen zij anderhalf maal dat bedrag aftrekken van de inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting. Cultuur te duur? Blijkbaar niet als je een berg geld hebt, want dan schept Rutte er nog wat bovenop.

Ondertussen wordt de kinderbijslag verlaagd, maar moet er wel fors meer gaan betaald gaan worden voor kinderopvang. De zorgpremie gaat omhoog en tegelijkertijd gaat de zorgtoeslag omlaag. Het basispakket wordt verder uitgekleed. Sommigen krijgen

De bende van Oss

Dankzij NRC Handelsblad was ik in de gelukkige omstandigheid dat ik ten behoeve van een recensie de film 'De bende van Oss' in een zaaltje van de distributeur mocht zien voordat de film als openingsfilm van het Nederlands Filmfestival aan het grote publiek werd getoond. Het is een mooie speelfilm geworden: geen historisch verhaal, maar wel een film gebaseerd op historische gebeurtenissen en personages. De film 'liegt' de waarheid. En ik doel dan op de verschrikkelijke waarheid voor de duizenden mensen in Oss die aan het eind van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw in de margarine- en vleesindustrie terecht kwamen. Tegen een uiterst karig loon werkten ze 72 uur per week, onder erbarmelijke omstandigheden. Hoewel reeds verboden, werd er massaal gebruik gemaakt van twaalfjarigen. De mensen kregen slaag en voor het minste of geringste kregen ze een boete. De mensen werden getergd en uitgebuit.

Volgens de criminoloog Willem Nagel kende het Oss van toen een echte standensamenleving. De klassen waren strikt gescheiden: aan de ene kant de burgermeester, de politie, de kerk en de industrielen, en aan de andere kant de voormalige 'vrije' keuterboeren die gedisciplineerd werden door de wetten van het moderne kapitalisme.

De twee golven van criminaliteit die Oss zo'n honderd jaar geleden hebben geteisterd, worden door Nagel verklaard uit deze scherpe maatschappelijke tegenstelling. De normloosheid laat zich verklaren door twee dingen: het armoedige en onzekere bestaan van de mensen en het hypocriete en bandeloze gedrag van de notabelen. Het gevolg: minachting voor de macht. Maar door onvoldoende ontwikkeling, gebrek aan kracht en het ontbreken van organisatie om de verantwoordiging effectief tot uitdrukking te brengen, leidde die uitzichtloosheid van het bestaan in combinatie met de minachting voor de macht tot buitensporig en willekeurig geweld. Oorzaak en gevolg...

goed om die dingen uit elkaar te houden. Ook op de dag van vandaag.

Jan Marijnissen

ALGEMENE BESCHOUWINGEN: 'ÉÉN VOOR ALLEN'

De Miljoenennota wordt in de weken na Prinsjesdag in detail besproken in de Tweede Kamer. De dagen direct na Prinsjesdag is echter de grote lijn van het kabinetsbeleid onderwerp van het Kamerdebat; de Algemene Beschouwingen. Uit de bijdrage van Emile Roemer:

'Ik vroeg de premier naar zijn opvatting over de samenleving. Zijn antwoord was tekenend. De premier had het over handel, over geld verdienen en over eigen verantwoordelijkheid. Maar als het gaat om de samenleving – het daadwerkelijk samen leven, werken en zorgen door mensen – dan heeft de premier daar toch een blinde vlek.

Het kabinet gaat uit van eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en eigen kansen. Dat is prima, dat doe ik namelijk ook. Maar voorzitter, dan moet het kabinet wel zorgen dat iedereen die kansen ook kan grijpen. Het speciaal onderwijs en het persoonsgebonden budget zijn waardevolle maatre-

gelen om mensen die niet dezelfde uitgangspositie hebben als u en ik, toch een eerlijke kans te geven. Maar die mogelijkheden om volop mee te draaien in de samenleving, breekt het kabinet beetje bij beetje af. (...)

Steeds meer mensen geven te kennen dat zij niet willen leven in een land waarin iedereen enkel op zichzelf is aangewezen. Zij kiezen voor goede zorg voor iedereen, goede toegang tot het recht. Voor natuur en cultuur, voor toegankelijk onderwijs en voor goede salarissen voor werk naar vermogen. In zo'n land wil ik graag leven, voorzitter. Een land waarin we zeggen: één voor allen, en samen voor een beter Nederland.'

Op www.sp.nl zijn de volledige bijdragen van Emile Roemer aan de Algemene Beschouwingen terug te vinden.

het daarbij dubbel of driedubbel voor de kiezen. Chronisch zieken en gehandicapten krijgen onder andere te maken met het vervallen van het Persoonsgebonden Budget (PGB), het schrappen van arbeidsplaatsen in de sociale werkvoorziening, bezuiniging op het passend onderwijs, verlaging van de zorgtoeslag en verhoging van het eigen risico. En voor de doorsnee student die toch al te maken krijgt met bijvoorbeeld de korting op de studiefinanciering zal een verlaging van de huurtoeslag er nog eens extra inhakken.

Het medicijn is hetzelfde als de ziekte

Het kabinet gaat ook bezuinigen op ontwikkelingshulp, maar streeft wel naar ten minste 17 'economische missies naar buitenlandse markten die kansrijk zijn voor de Nederlandse economie'. Daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld China, India, Turkije, Brazilië en Rusland.

Meer geld is er ook voor Europa: in 2013 geeft Nederland een miljard euro meer uit aan Europa dan nu.

De rode draad die door deze Miljoenennota loopt is niet alleen die van bezuinigingen. Want terwijl expliciet rekeningen voor de crisis worden uitgedeeld, worden tegelijkertijd douceurtjes en privileges verzonden danwel in stand gehouden. Van de Geefwet, het fiscale voordeel voor filantropen, de 17 economische missies die uitgezet worden en de hypotheekrenteaftrek die onaangetaast blijft kunnen minder draagkrachtigen

immers nauwelijks profiteren. Daar komt bij dat de veroorzakers van de crisis – de financiële sector – de dans lijken te ontspringen; overbodig te melden dat over de profiteurs van diezelfde crisis, in wiens zakken de miljardenwinsten verdwenen, met geen woord wordt gerept.

Zo bezien lijkt het kabinet-Rutte geen enkele poging te doen om af te wijken van de weg die de afgelopen jaren juist zo desastreus is gebleken. Emile Roemer: 'De politiek van Rutte is exact hetzelfde als de politiek die ons de crisis heeft gebracht. De hele Miljoenennota staat vol met begrippen als meer markt, minder regulering en meer Europa. Dit terwijl de crisis waar we nu in zitten, begonnen is op de financiële markten, een gevolg is van een gebrek aan regels op die markten en verergerd werd door de miljardensteun aan Griekenland. Rutte denkt dat meer van hetzelfde deze crisis op gaat lossen.'

Roemer vervolgt: 'Voor het zoveelste jaar op rij krijgen die mensen de klappen die dat het minst kunnen verdragen. Dit kabinet gunt bankiers en speculanten de 'easy way out' en legt de rekening bij gehandicapten, zieken, studenten en werknemers. Het kabinet bezuinigt de economie kapot én sloopt de samenleving.' De SP heeft een alternatieve begroing gemaakt, zie pagina 29 van deze Tribune.

tekst Rob Janssen

IJSLANDSE MINISTER VAN FINANCIËN STEINGRÍMUR SIGFUSSON:

‘NIET RECHTS, MAAR VOERT FINANCIËEL VERANTWOORDELIJK

IJsland gaat door zware tijden. De bankencrisis kwam in het kleine land extra hard aan, omdat de financiële sector er zo extreem groot was. De rechtse regering viel en links won de verkiezingen. De linkse partijen namen hun verantwoordelijkheid en begonnen de rotzooi op te ruimen. Dat is niet voor het eerst, en daarom moet dit verhaal verteld worden, vindt minister van Financiën Steingrímur J. Sigfusson.

Hoe zijn de problemen in IJsland ontstaan?

‘Wij zijn het slachtoffer geworden van geglobaliseerd neoliberal kapitalisme. We hebben achttien jaar lang een rechtse regering gehad, van partijen die de neoliberale doctrine vrij nauwgezet volgden. Eind jaren negentig was dat beleid op zijn hoogtepunt, toen werden banken en bedrijven geprivatiseerd en werden de belastingen verlaagd – vooral voor de hogere inkomens, vermogenden en bedrijven. Dat tastte de stabiliteit van de inkomstenbasis voor onze welvaartsstaat natuurlijk aan. Dat was mogelijk, omdat de economie toen nog op haar top zat. Het vele geld werd verder geïnvesteerd in de zware industrie en dat droeg er aan bij dat er een enorme bubble ontstond. Dat zorgde, in combinatie met de belastingverlaging, voor een oververhitte economie. De geprivatiseerde financiële sector groeide heel snel door het opkopen van andere bedrijven in het buitenland. Dat werd allemaal gefinan-

cierd met goedkope leningen, niet duurzaam dus. We hadden dus een financiële bubble, een huizen-bubble, een industriële bubble en nog veel meer bubbles. Toen het bankstelsel in 2008 internationaal in elkaar stortte, was meteen duidelijk dat de IJslandse banken het niet gingen halen. Binnen een paar dagen verloren we 85 procent van ons bankstelsel.’

Wilden jullie die banken niet redden?

‘Dat was geen kwestie van willen. Ons bankstelsel was gewoon te groot, wel tien keer zo groot als de rest van de economie. Wat IJsland wel heel snel heeft gedaan, is een noodwet aannemen om te voorkomen dat de economie helemaal instortte. Die wet bepaalde dat persoonlijke tegoeden bij banken als eerste moeten worden uitbetaald, voordat andere schuldeisers bij de banken kunnen aankloppen. Zo konden we de tegoeden van gewone IJslanders overbrengen naar nieuwe banken. Maar toch: het herstel-

len van het financiële systeem heeft ons veel geld gekost: direct al, maar ook indirect. Want wat gebeurt er als je een scherpe recessie krijgt na een oververhitte periode? De werkloosheid stijgt, de schulden lopen op – en omdat de rente omhoogschiet worden die ook nog moeilijker af te betalen. Omdat mensen en bedrijven minder verdienen, heb je aan de inkomstenkant veel minder belastinginkomsten. En het neoliberale beleid van belastingverlagingen in goede tijden maakt dat alleen nog maar erger.’

Maar de IJslanders pikten het niet meer.

‘Nee. Die eisten openheid over wat er gebeurd was, onderzoek. Ze eisten het vertrek van topmensen in de centrale bank en de financiële toezichthouder. De regering wilde daar niks van weten. De mensen gingen de straat op, met duizenden. Na verloop van tijd namen ze keukengerei mee om zoveel mogelijk herrie te maken. Daarom is het de potten- en pannenrevolutie gaan heten. Revolutie, omdat de regering bezweek onder de druk. Onze partij vormde samen met de sociaaldemocraten een tijdelijke minderheidsregering. Een paar maanden later hebben we de verkiezingen gewonnen en konden we een duidelijke meerderheidsregering vormen. Er stond ons een enorme taak te wachten.’

Waar stond IJsland op dat moment?

‘De vooruitzichten waren bepaald niet goed.

LINKS

BELEID'

We stonden in de top tien van landen met de grootste kans om failliet te gaan. De mensen hadden geen vertrouwen in de politiek en de bedrijven, maar er werd wel geëist dat het nu even snel opgelost zou worden. We zijn gewoon begonnen. Meteen na de verkiezingen hebben we de inkomsten verhoogd en de uitgaven verlaagd. Aan de inkomstenkant verhoogden we belastingen door weer een belastingschijvensysteem in te voeren en door de belasting op kapitaalwinst en de btw te verhogen. We voerden een speciale belasting in voor rijke mensen, en milieu- en uitlaatgassen-belastingen. Belastingen op zaken als benzine, tabak en alcohol gingen omhoog. Maar we grepen ook flink in aan de uitgavenkant. We brachten alle investeringen en onderhoudsprojecten weer terug op het niveau van vóór de economische hoogtijdagen en hielden de lonen en uitkeringen op de nullijn. Pijnlijk, maar zo lukte het ons wel om ons welvaartsstelsel overeind te houden en goed voor de laagste inkomens te zorgen.'

IJsland zat in een programma van het Internationaal Monetair Fonds (IMF), dat als voorwaarde voor financiële steun stelt dat er gesneden moet worden in de financiën. Mochten jullie van het IMF de welvaartsstaat wel overeind houden?
'Ja. Ik heb ervoor gezorgd dat we het eens werden over de doelen, namelijk houdbare

overheidsfinanciën. Daarna zeiden wij: wij gaan die doelen proberen te bereiken, maar wel op ónze manier. Het IMF ging akkoord, zolang we maar resultaten boekten.'

Meestal eist het IMF privatiseringen.
'Ik moet zeggen dat het IMF zich flexibeler opstelde dan we hadden verwacht. Maar dat komt misschien ook omdat we zo'n duidelijk

beeld hadden van wat we wilden. In onze regeringsverklaring stond duidelijk: we willen onze welvaartsstaat wederopbouwen en versterken.'

Wederopbouwen van de welvaartsstaat na...
'Nadat het neoliberale beleid de basis had weggeslagen onder ons Scandinavische

IJSLAND

Hoofdstad Reykjavik. 318.000 inwoners. Munt: de IJslandse Kroon. In 2009 is EU-lidmaatschap aangevraagd. In de regering zit sinds 2009 een coalitie van de Sociale Alliantie (sociaal-democraten) en de Links-Groene Beweging (eco-socialisme). Het IJslandse parlement heet de Alþingi (Althingi) en is het oudste nog bestaande parlement: het bestaat al sinds het jaar 930. Steingrímur J. Sigfússon is partijleider van de Links-Groene Beweging, door hemzelf in 1999 opgericht. De 56-jarige geoloog is nu minister van Financiën in de linkse regering.

OVERLEG TUSSEN GELIJKGESTEMDE PARTIJEN

Steingrímur is geïnterviewd tijdens een bijeenkomst in Nederland van moderne socialistische partijen uit Europa. Sinds enkele jaren organiseert de SP dit informele overleg. Vertegenwoordigers van gelijkgestemde partijen uit de Scandinavische landen, Duitsland, Portugal en Cyprus kwamen in augustus bij elkaar om van elkaar te leren. In Denemarken heeft men al jaren ervaring met een rechtse regering met een PVV-achtige gedoogpartner; in Cyprus is de socialistische partij al een tijd aan de macht; in Noorwegen is extreemrechts terrorisme actueel. Wat de partijen bindt, is de wens voor een socialer, linkser Europa. Al zijn er natuurlijk wel verschillen van mening over hoe dat bereikt kan worden. Onderwerpen van de bijeenkomst in augustus waren de euro- en Griekenlandcrisis en de opkomst (en hier en daar alweer teruggang) van populistisch rechts. Ook werd van gedachten gewisseld over de vraag hoe mensen in Europa er meer van doordrongen kunnen worden dat de huidige crisis toch echt door rechtse neoliberale politiek is veroorzaakt.

welvaartssysteem, en ons in de richting van het Amerikaanse model had gestuurd. In die jaren zei bijvoorbeeld onze Kamer van Koophandel vol trots dat we ons met Amerika moesten gaan vergelijken en niet meer met de andere Scandinavische landen. En nu staat het kompas weer helemaal de andere kant op. Ik zeg wel eens: we gaan weer naar huis. En thuis, dat is tussen de Scandinavische welvaartsstaten.'

Hoe reageren de IJslanders op de toch ook pijnlijke maatregelen?

'Gelukkig snappen de meesten dat het nodig is, maar ons beleid is natuurlijk niet erg populair. Kijk, je moet toch ook snijden in bepaalde sociale voorzieningen, anders red je het niet om zo snel zoveel geld te vinden. De media zijn ook kritisch. Maar die hebben ook wat goed te maken. Tijdens de rechtse golf waren ze niet kritisch. Het weggevalven vertrouwen van mensen in banken, overheden enzovoort slaat ook op de media terug; zij hebben destijds de kritische stemmen genegeerd.'

Kritische stemmen zoals de jouwe.

'Ik mag rustig zeggen dat ik er vroeg bij was.

Ver vóór de crisis waarschuwde ik al voor de desastreuze gevolgen van het neoliberale beleid. Ik heb al jaren geleden moties ingediend om de economie te stabiliseren. Maar het was toen één groot feest en mensen wilden ons niet horen. Men geloofde graag dat het niet op kon. Rechts heeft niet onverantwoordelijk gehandeld toen de crisis er eenmaal was; toen waren er nog maar weinig opties. De onverantwoordelijkheid van rechts zit juist in de tijd van opgaande economie. Toen deelden ze belastingverlagingen uit en kwamen ze weg met de bewering dat het niet ten koste ging van de welvaartsstaat. De opbrengsten van de groei werden meteen weer uitgegeven. Was al dat geld maar gespaard; dan waren we nu veel gemakkelijker door de crisis gekomen. Wat is verantwoordelijkheid nemen? Dat betekent dat je ervoor zorgt dat je ook in goede tijden zorgt voor een stevige financiële basis onder de welvaartsstaat. Anders leg je de rekening bij je kinderen, die dan in slechtere omstandigheden moeten leven dan jij nu.'

Dus tijdens een crisis maakt het niet uit, links of rechts beleid?

'Jawel, tijdens een crisis is het heel belang-

rijk dat je een sterk sociaal ingerichte maatschappij hebt. Zodat de zwaksten worden beschermd tegen de gevolgen van zo'n crisis. Onder extreme omstandigheden zie je het belang van bijvoorbeeld een school ineens in een nieuw licht. De school is een vaste, herkenbare en veilige plek voor de kinderen, wat er ook gebeurt. Als alles instort, dan is zo'n plek dubbel zo belangrijk. Nou, dat geldt voor meer sociale voorzieningen. Ze dempen de gevolgen van een crisis, ook op een heel menselijk niveau.'

'Verantwoordelijk zijn' kan je wel de volgende verkiezingen kosten.

'Jazeker! De dingen die wij doen maken je niet populair. Maar je kunt van gewone mensen ook niet verwachten dat ze hier blij mee zijn. Je moet wel uitleggen dat dit het beste is voor de toekomst. Je moet uitleggen: als je goed onderwijs wilt, voor iedereen toegankelijk, dan kost dat geld. Als je goede gezondheidszorg wilt, kost dat geld. Wil je sociale zekerheid, dan moet je daarvoor betalen.'

Lukt dat, dat uitleggen?

'Rechts doet er alles aan om dat te dwars-

De potten- en pannenrevolutie, januari 2009.

foto OddurBen

‘Rechts wil liever niet dat dit zo de geschiedenisboekjes ingaat’

bomen. Je moet je realiseren dat rechts zich heus wel realiseert dat neoliberaal beleid de hoofdoorzaak is van de problemen waar we nu in zitten. Kijk, in IJsland is het helder. We hebben bijna twintig jaar lang puur neoliberaal beleid gehad en dat heeft het land in

ruïnes achtergelaten. Als dan een linkse regering de maatschappij redt en de economie weer overeind krijgt, dan zien ze dat liever niet zo de geschiedenisboekjes ingaan. Het verhaal was immers altijd: links kan niet met geld omgaan, rechts wel. Gelukkig zijn

er nu al bewijzen dat we goed bezig zijn. Een voorbeeld is dat we net een miljard dollar aan obligaties hebben uitgezet. De vraag was tweemaal zo groot als ons aanbod, wat betekent dat de financiële markten er vertrouwen in hebben. Dat was twee jaar geleden ondenkbaar. Het IMF is ook vol lof over ons herstel (zie kader). Het feit dat we aan alle doelen voldoen is redelijk uitzonderlijk.’

Steingrímur sluit af met een dringende oproep dit verhaal te blijven vertellen: ‘Niet ter meerdere eer en glorie van onze regering, maar omdat het verhaal dat rechts verantwoordelijk financieel beleid zou voeren en links niet gewoon niet klopt. In de VS heeft de meest rechtse president veruit de grootste schulden gemaakt. Het voordeel van het IJslandse voorbeeld is dat het zo duidelijk is. Eerst puur rechts en neoliberaal beleid. Resultaat: een ruïne. Nu rechts is ingewisseld voor links, komt de economie weer op gang en gaat het weer beter met het land. Dát is het ware verhaal!’

IMF LEERT WAT BIJ

Staat het IMF gewoonlijk bekend om het opleggen van keihard neoliberaal beleid, in IJsland hebben ze gezien dat het op orde brengen van financiën ook sociaal kan. Op de vraag of de voortgang in IJsland haar verwachtingen overtrof, antwoordde de leider van het IMF-programma in IJsland, Julie Kozack, begin dit jaar: ‘Ja, dat vind ik wel. Als je naar het begin van het programma kijkt, heeft IJsland het erg goed gedaan. Fiscale aanpassingen hebben erg, erg goed gewerkt.’ Daarbij merkt ze op: ‘Wat ook van belang is, is dat de belastinghervormingen niet ten koste zijn gegaan van de IJslandse welvaartsstaat. Herstel na een crisis gaat altijd met horten en stoten, maar in IJsland is echt buitengewone vooruitgang geboekt.’

tekst Diederik Olders

5 VRAGEN AAN

RON MEYER

Ron Meyer is bestuurder van FNV Bondgenoten en behaalde vorig jaar samen met actievoerende schoonmakers opzienbarende resultaten. Tegen de achtergrond van de tweespalt in de vakbeweging over het pensioenakkoord, pleitte Meyer er onlangs voor dat Bondgenoten als aparte bond onderhandelingen gaat voeren met minister Kamp.

› **Ben je niet bang dat je een wig drijft tussen de bonden?**

‘Toegegeven: één grote en sterke FNV zou het beste zijn. Maar dan wel een FNV die van de mensen is en niet van de onderhandelaars. Daarvoor moet strijd geleverd worden en daar doe ik aan mee. Voor alle duidelijkheid: AbvaKabo en Bondgenoten zijn samen goed voor driekwart van alle vakbondsleden. Dus ja; wie is hier nou de FNV?’

› **In een uitzending van Buitenhof gebruikte je termen als ‘een clash tussen staat en straat’ en ‘een vulkaan die al langer rommelde’. Klinkt alsof je het allemaal best leuk vindt, die bondsruzie.**

‘Het gaat niet om leuk of niet leuk. Het is onvermijdelijk. Er is nu een nieuwe FNV aan het ontstaan, die weer naar de mensen toe gaat.’

› **Je kunt ook zeggen: de vakbeweging is op sterven na dood.**

‘Elke vakbond die weer van z’n mensen is, is springlevend. Ik zeg tegen iedereen: dit is de tijd om je ermee te bemoeien.’

› **Je lanceerde al een naam voor de nieuwe bond: FNV Lef. Leg eens uit?**

‘In ieder geval een FNV met lef. We hebben verdorie 1,4 miljoen leden! Dan mag je zelfbewust zijn.’

› **Je hebt wel lef, zeg.**

‘Ik wil gewoon weer toe naar een vakbeweging, een bond die mensen in beweging brengt dus. De schoonmakers hebben laten zien dat het kan.’

Agnes Jongerius.

foto Suzanne van de Kerk

› STRIJD OM PENSIOENAKKOORD NOG NIET GESTREDEN

Op het laatste moment wist minister Kamp van Sociale Zaken zowel de PvdA als FNV Bouw ‘om’ te krijgen voor het omstreden pensioenakkoord. Maar wat stellen zijn concessies precies voor?

Er is wat afgedaald over de inmiddels beruchte pensioendeal. Allereerst wisten minister Kamp en premier Rutte, beiden VVD, de aanvankelijk kritische fractie van de PvdA over de streep te trekken tijdens een nachtelijk overleg. Steun van de sociaal-democraten was cruciaal, want de SP, GroenLinks, D66 en de PVV waren tegen het akkoord. Voor de PvdA was Kamps toezegging om werknemers met een laag inkomen de mogelijkheid te bieden om toch op hun vijftenzestigste te stoppen met werken voldoende. Een soortgelijke tactiek volgde Kamp bij de vakbonden. Om de doorslaggevende stem van FNV Bouw binnen te halen, beloofde de minister dat bouwvakkers op grond van hun zware werk minder dan voorzien hoeven in te leveren als zij op hun vijftenzestigste willen stoppen met werken. De Bouwbond rekende Kamps toezegging door en kon ermee leven. En zo ontstond ook bij de bonden een meerderheid voor het pensioenakkoord. Immers: tegenstanders AbvaKabo en FNV Bondgenoten zijn weliswaar veruit de grootste bonden, maar ze hadden zonder FNV Bouw geen meerderheid tegen het akkoord meer.

Aftreden Jongerius geëist

‘Verraders’, kliederden boze FNV’ers vervolgens op het kantoor van FNV Bouw in Woerden. Woedend wezen zij op het feit dat 90 procent van de FNV-leden die

gestemd hebben, tegen het akkoord had gestemd. Maar helaas voor hen werkt het zo niet bij de vakbond: de FNV-federatie beslist en die had het akkoord met 186 tegen 155 stemmen aangenomen. Inmiddels is de sfeer binnen de vakcentrale ver beneden peil en hebben AbvaKabo en Bondgenoten het aftreden van FNV-voorzitter Jongerius geëist.

Ook SP-Kamerlid Paul Ulenbelt spreekt van ‘verraad’. ‘De PvdA zorgt ervoor dat de slechte pensioendeal van Kamp, werkgeversvoorman Wientjes en Agnes Jongerius toch politieke steun heeft. Daarmee verraadde die partij ook grote delen van haar eigen achterban.’ Volgens Ulenbelt stelt Kamps concessie aan FNV Bouw bovendien weinig voor. ‘De minister heeft gezegd dat die toezegging ‘m 40 miljoen kost. Dat zijn kruimels, want met die hele pensioendeal gaat het feitelijk om een besparing van vier miljard euro.’

Achter de oren krabben

Maar de strijd is nog niet gestreden, zo schat Paul Ulenbelt het verdere verloop van de pensioenstrijd in. ‘FNV Bouw zegt tevreden te zijn met Kamps toezegging. Maar de berekeningen waarop die bond zich baseert, worden niet openbaar gemaakt. Vreemd. Ik sluit niet uit dat de PvdA en ook Agnes Jongerius zich alsnog achter de oren krabben als blijkt wat die toezeggingen écht voor de mensen betekenen. Want let wel: we spreken nu alleen nog over politieke steun aan de pensioendeal. Over de wetten zelf moet nog gestemd worden in de Kamer.’ Naar verwachting kunnen daar nog enkele maanden overheen gaan.

VROEG OF LAAT VERKOOP NUON

Januari 2009 De aandelen van Essent en NUON, dan nog in handen van gemeenten en provincies, staan op het punt verkocht te worden aan het Duitse RWE en het Zweedse Vattenfall. SP-Kamerlid Paulus Jansen in een van de debatten hierover:

‘Geen enkel land haalt het in zijn hoofd zijn energiebedrijven te verpatsen. Frankrijk niet, Italië niet, Rusland niet, Zweden niet, maar Nederland wel. Hamburg en Stockholm beslissen straks over de betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van ons gas en licht. Met dank aan de marktfundamentalisten van de VVD, het CDA en D66.’

Het Zweedse energiebedrijf dat NUON wil overnemen, heeft een slechte naam op het gebied van duurzaamheid. De SP waarschuwt dat de dure overnamekosten terugverdiend moeten worden en dat dat weinig goeds voorspelt voor duurzame investeringen. Vattenfall belooft de verkopende lagere overheden duurzame investeringen te gaan doen in de nabije toekomst, en de verkoop gaat door.

September 2011 Nadat in 2010 al bekend werd dat Vattenfall niet aan de beloftes kan voldoen – onder andere het beloofde wind-

foto Bas Stoffelsen

In 2009 protesteerden SP-ers tegen de overname van het Nederlandse NUON door Vattenfall, een bedrijf uit het land van de Vikingen.

molenpark wordt afgeblazen en duurzame investeringen worden juist verminderd – wordt in de loop van 2011 duidelijk dat zonnepaneelfabrikant Helianthos de deuren moet sluiten. Ondanks grote vraag naar de panelen. Moederbedrijf NUON heeft er geen geld meer voor over. SP-Kamerlid Paulus Jansen in een reactie:

‘Sinds bruinkoolboer Vattenfall Nuon heeft overgenomen worden alle duurzame onderdelen kapotbezuinigd. Dit is precies waar de SP voor gewaarschuwd heeft bij de verkoop

van NUON. Als je je nutsbedrijven verpatst, verlies je ook je invloed. En nu wordt een wereldwijd bekend innovatief bedrijf de nek om gedraaid.’

Als niet aan de voorwaarden wordt voldaan die bij de verkoop werden gesteld, kan de overname mogelijk teruggedraaid worden.

De SP is er vaak vroeg bij om gevolgen van beleid te voorzien en problemen te signaleren. Andere partijen in de Tweede Kamer komen er vroeg of laat achter dat onze analyse klopte.

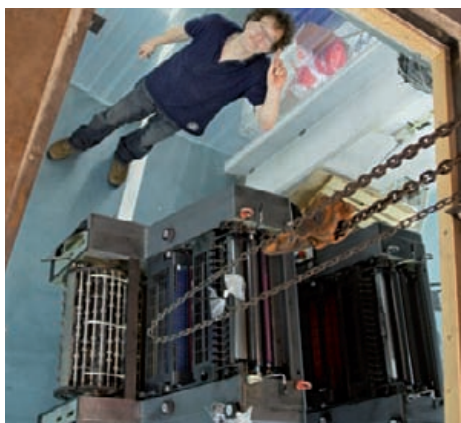

foto Diederik Olders

> DAG PERS

Historische momenten in het partijkantoor in Rotterdam. Voor het eerst in haar geschiedenis heeft de SP geen eigen drukpers meer. De pers, die ooit nog Tribunes drukte, is verkocht. Het SP-partijkantoor verhuist begin volgend jaar naar Amersfoort. Daar is geen ruimte meer voor het enorme apparaat. Drukker Jos Baghuis, die de pers jarenlang bediende en onderhield, was erbij

toen zijn ‘kindje’ in stukken de kelder uit werd getakeld. Voelt dat ook zo? Baghuis: ‘Nee hoor, het is ook wel mooi geweest. Ik had er geen liefdesrelatie mee. Ik ben veel meer bezig een liefdesrelatie op te bouwen met de computer.’ Hij gaat zich namelijk, tot hij over een paar jaar met pensioen gaat, bezighouden met het digitaliseren van het enorme SP-fotoarchief.

foto Gommie Sluijs

> PRODUCTIEVE PROTESTPLONS

De eerste actie van de SP-werkgroep in Woerden is direct succesvol. Na bijna twintig jaar wachten komt er eindelijk een recreatieplas voor deze stad zonder zwembad. Ilse van Loveren (foto): 'De recreatieplas kwam er maar niet omdat de vergunning voor zandwinning steeds verlengd werd. Toen we eind mei in de krant zagen dat er weer een aanvraag voor verlenging was, zijn we razendsnel in actie

gekomen. Zo zijn vorige maand 150 mensen, waaronder de scouting, zwem- en duikverenigingen, demonstratief met een handdoek en paarse krokodil met ons naar de Cattenbroekerplas gekomen voor een protestplons. Inmiddels heeft de gemeenteraad tegen de zin van de wethouder besloten om de zandwinning niet langer te verlengen. We hadden ook nog zo'n 700 handtekeningen verzameld, maar die hoeven we niet eens meer aan te bieden. De gemeente gaat z'n best doen om een deel van de recreatieplas af te hebben voor de zomer van 2012.' Met de SP zelf gaat het ook goed in Woerden. Plannen voor acties tegen te lange wachttijden bij de sociale woningbouw en de leegstand van bedrijventerreinen liggen al klaar. En waarschijnlijk krijgt de groep van 85 leden binnenkort de status 'afdeling in oprichting'.

**OP NAAR DE
200
AFDELINGEN!**

> SP-GEDEPUTEERDE IDING NEEMT AFSCHIED

Opvallend lang was het applaus in de Provinciale Staten van Noord-Brabant voor SP'er Jules Iding, toen deze onlangs afscheid nam als gedeputeerde. Dat mag een teken heten voor de steun en goodwill die de 63-jarige Ossenaar in korte tijd wist te vergaren. Want Iding was maar vijf maanden gedeputeerde. Met pijn in zijn hart geeft hij die functie nu om gezondheidsredenen op. 'Natuurlijk wilde ik dolgraag verder, maar mijn lijf wilde niet. Optimaal werken ging gewoon niet meer', aldus Iding. Velen in het Brabantse provinciehuis viel de afgelopen maanden op hoe enthousiast Iding was over waar hij mee bezig was en hoe hij daarbij ook de collegialiteit binnen het college benadrukte. 'Maar altijd sprak hij ook over de moeite die het hem lichamelijk kostte', zegt SP-fractievoorzitter Nico Heijmans: 'Heel erg jammer dat Jules niet verder kan. Maar ik heb begrip voor zijn beslissing.' Idings plaats wordt ingenomen door Johan van den Hout, voormalig SP-wethouder in Tilburg en tot nu toe Statenlid in Noord-Brabant.

> NEDERLAND AANSPRAKELIJK VOOR BLOEDBAD JAVA

Harry van Bommel heeft verheugd gereageerd op de uitspraak van de rechtbank in Den Haag dat Nederland aansprakelijk is voor het bloedbad dat in 1947 in het Javaanse dorp Rawagede is aangericht. Honderden mannen werden daar toen door Nederlandse militairen vermoord. De rechtbank schoof vorige maand de verjaringstermijn opzij. Van Bommel op zijn weblog: 'Daarmee kan de Nederlandse staat niet langer haar verantwoordelijkheid jegens de nabestaanden ontlopen. Die leven in het dorp nog steeds in bittere armoede als gevolg van het uitmoorden van de gehele mannelijke bevolking daar.' Van Bommel houdt zich al jaren met de zaak bezig en ontmoette de weduwen van Rawagede, die de zaak in 2005 aanspanden, meerdere keren. Zij

Voor mijnheer Sa'ih, hier met Harry van Bommel november vorig jaar, komt de uitspraak te laat. Hij was de enige overlevende van het bloedbad, maar overleed in mei dit jaar

beraden zich nu op schadevergoeding. De SP heeft er jarenlang bij de regering op

aangedrongen zich niet langer te beroepen op verjaring.

foto Suzanne van de Kerk

ERIC LEEST

WIE Eric Smaling, SP-Eerste Kamerlid en hoogleraar Duurzame Landbouw aan de Universiteit Twente

WAT *Wereldvoedsel: Pleidooi voor een rechtvaardige en ecologische voedselvoorziening* (uitg. De Republiek, Amsterdam, ISBN 978 90 8605 008 6)

› Wat is het voor boek?

‘Guus Geurts heeft een boek geschreven over de wereldwijde voedselproductie. Wie geïnteresseerd is in voedselvraagstukken en er echt voor gaat zitten kan er ontzettend veel van opsteken. Hij beschrijft de hele cyclus van het produceren van voedingsmiddelen: van het planten van zaden tot het kopen en bereiden van voedsel. Daarbij gaat hij in op machtsverhoudingen en politieke keuzes die een rol spelen bij die productie, de kosten in termen van milieu en mensenrechten, de rol van de Europese Unie en de Verenigde Staten. En hij benoemt hij mogelijke oplossingen voor sociale en milieuproblemen die met de voedselproductie samenhangen.’

› Wat moet er dan anders?

‘Volgens dit boek moet je oplossingen zoeken in eerlijke handel, producten van goede kwaliteit en een ecologische benadering.’

› Dat klinkt voor de hand liggend.

‘Klopt, maar Geurts geeft heel veel goed gedocumenteerde achtergrondinformatie en maakt de problemen en oplossingen concreet. Zichtbaar zelfs, want Geurts heeft veel eigen foto’s in het boek opgenomen. Het leuke is ook dat hij zelf van boerenafkomst is. Hij is een milieukundige met brede praktijkervaring in de agrarische sector.’

› En dat ecologische, wat betekent dat?

‘Een landbouwsysteem dat gebaseerd is op natuurlijke principes. Denk aan hoe

natuurlijke kringlopen functioneren: zonder afval en vervuiling, zelfvoorzienend. De auteur is, net als de SP trouwens, voorstander van korte handelsketens en streekgebonden productie. Veel minder gesleep met voedingsmiddelen over de wereldbol dus, dat is immers niet logisch en niet duurzaam.’

› Wat is je na het lezen van dit boek het meest bijgebleven?

‘De vergelijkingen die Geurts – in woord en beeld – steeds maakt tussen verschillende samenlevingen. Vooral voor de veehouderij vind ik die treffend. In veel inheemse samenlevingen is de slacht van vee bijvoorbeeld een sociaal gebeuren, iedereen staat erbij en kijkt ernaar. Maar is dat wreder dan onze samenleving, waar het vlees anoniem in de supermarktschappen ligt en we liever geen weet hebben van dierenleed en grootschalige ruimingen?’

› Is het boek een aanrader?

‘Ja. Het is wel erg veelomvattend, maar het is helemaal vanuit Geurts’ eigen visie geschreven. Dat is verfrissend. Zeker als je zelf – zoals ik in de Kamer – nogal eens gedwongen bent om water bij de wijn te doen en het compromis te zoeken. Zijn scherpslijperij geeft veel kracht aan zijn analyse en alternatieven. Dat maakt het ook een interessant discussiestuk voor politici en studenten. Wie een aanhanger is van de vrijemarkt-filosofie, zal het immers niet met hem eens zijn en over protectionisme beginnen. Maar willen we echt dat ons voedsel wereldwijd zo grootschalig en

goedkoop mogelijk geproduceerd wordt? Ook als de prijs daarvoor is dat boeren bijna niets verdienen en bodems en bossen verwoest worden?’

Op Wereldvoedseldag, 16 oktober, start auteur en fotograaf Guus Geurts een hongerstaking om aandacht te vragen voor de problemen in de wereldwijde voedselproductie. Meer informatie is te vinden op zijn website: www.guusgeurts.nl

De foto’s op deze pagina’s zijn afkomstig uit het boek.

› **foto 1** Planten van groenten door Maya-moeder met kind in Zunil (Guatemala). *In veel landen krijgt exportgerichte productie voorrang boven de landrechten van inheemse volkeren en kleine boeren, en hun recht op voedsel en levensonderhoud. Boeren die niet vrijwillig hun land verkopen of verlaten, krijgen vaak te maken met repressie of zelfs moordpartijen van privé-legers van grootgrondbezitters, paramilitairen, politie of het reguliere leger.*

› **foto 2** (volgende pagina) Vissers brengen hun vis aan land bij Mui Ne, Vietnam. *Steeds meer arme landen verkopen hun visserijrechten, aan onder andere de EU. De EU krijgt het recht haar grote vissersschepen in deze kustgebieden te laten vissen, waardoor de kleinschalige vissers hun werk en de lokale bevolking hun eiwitbron verliezen. Zo daalde in Mauritanië de visconsumptie per inwoner van 21 kilo per jaar in de jaren zestig naar 9 kilo nu.*

› **foto 3** Kleinschalige intensieve landbouw door de Quiché-Maya's in Amolonga (Guatemala) levert veel werkgelegenheid en een hoge productie op. *Oorspronkelijk was er niet zoveel verschil tussen de landbouwsystemen in verschillende landen. Maar tegenwoordig hebben we te maken met twee soorten landbouw, die ook twee verschillende wereldvisies vertegenwoordigen. Enerzijds de op de (wereld)markt en concurrentie gerichte landbouw, gestoeld op kapitaal en technologie, in hoge mate afhankelijk van fossiele brandstoffen en in geringe mate van arbeid. Anderzijds een op voorziening van basisbehoeften gerichte landbouw, waarbij veel arbeid nodig is en waarbij kringlopen van mineralen veelal gesloten zijn en weinig of geen bestrijdingsmiddelen en kunstmest gebruikt worden.*

› **foto 4** Groentemarkt: ontmoetingsplaats van boer en consument, Bukit Lawang, Sumatra (Indonesië). *Op markten in Azië is de afstand tussen boer en consument doorgaans klein. Door de producten zelf te verkopen, kan de boer een grote marge zelf houden. Tussenhandelaren zijn vaak werkzaam in de informele sector, die in ontwikkelingslanden veel werkgelegenheid biedt. Zij worden in hun bestaan bedreigd door vrijhandelsverdragen die maken dat westerse multinationale supermarktketens als Ahold zich in ontwikkelingslanden mogen vestigen en de informele handel steeds verder kunnen terugdringen.*

› **foto 5** Palmolieplantage met Indonesische arbeiders, omgeving Melaka in Maleisië. *De westerse honger naar biobrandstoffen vormt een relatief nieuwe bedreiging voor de wereldwijde biodiversiteit en voedselstabiliteit. De boskap in landen als Indonesië en de bewust aangestoken bosbranden om de grond vrij te maken voor landbouw – zoals palmolieplantages – veroorzaken echter 15 tot 18 procent van de mondiale broeikasgassen.*

› **foto 6** Koeien in de wei te Veulen-Venray. *Onder invloed van de liberalisering binnen de vrijhandelsverdragen van de Wereldhandelsorganisatie WTO krijgen melkveehouders een steeds lagere melkprijs. Daardoor dalen de inkomens en worden de boeren afhankelijker van de meestal lage en instabiele wereldmarktprijs. Ze kunnen alleen overleven door kosten te besparen en het bedrijf uit te breiden met meer koeien. Hierdoor wordt het steeds moeilijker de koeien in de wei te houden en wordt dit karakteristieke Nederlandse uitzicht bedreigd.*

tekst Daniël de Jongh en Diederik Olders
foto's Guus Geurts

4

5

6

LINKS BLOK VERSLAAT DEENS RECHTS

Op 15 september waren er verkiezingen in Denemarken, het land dat al tien jaar een rechtse regering heeft met gedoogsteun van een PVV-achtige partij, de Deense Volkspartij. Aan het eind van de avond was het feest in het linkse kamp: rechts was verslagen.

Een land waarin een liberale VVD-achtige partij de naam 'Links' (*Venstre*) heeft en de D66-achtige partij 'Radicaal Links' (*Det Radikale Venstre*) heet: dat belooft niet veel goeds voor de kansen van echt linkse partijen. Toen in 2001 de Deense Volkspartij – een anti-immigratiepartij waar Geert Wilders zich sterk mee verbonden voelt – de derde partij van het land werd, kwam er in Denemarken een rechtse gedoogconstructie die we inmiddels ook in Nederland kennen. Tien donkere jaren van rechts afbraakbeleid, gecombineerd met strenge anti-immigratiewetten, braken aan. Zo worden zonder blikken of blozen voorstellen gedaan om voor gastarbeiders het minimumloon af te schaffen. Verlieft worden op een niet-Deen betekent dat je je, als je jonger bent dan 24 jaar, niet samen mag vestigen in Denemarken. Vele jonge echtparen moesten daarom uitwijken naar vlak over de grens in Zweden of Duitsland, en voor hun werk – dat nog wel in Denemarken is – heen en weer rijden. De lange brug tussen Kopenhagen en het Zweedse Malmö heet sindsdien de 'Liefdesbrug'.

Er zijn echter wel degelijk linkse partijen in Denemarken. Tot tien jaar terug speelden de sociaal-democraten (een soort PvdA) een grote rol in alle regeringen. Er zijn twee partijen waarmee de SP zich verbonden voelt. De oudste is de Socialistische Volkspartij (*Socialistisk Folkeparti*, SF). Zij waren in de jaren negentig al eens gedoogpartner van

de regeringen onder leiding van de sociaal-democraten. Toen in 2005 Villy Søvndal aantrad als partijleider, begon de SF te groeien. Søvndals boodschap was: maak ons groot, want wij willen een linkse regering met de sociaal-democraten. Die boodschap sloeg aan en in 2007 verdubbelde de partij haar zetels naar 23 van de 179 zetels in de *Folketing*, het Deense parlement. De andere socialistische partij is de *Enhedslisten*, de Rood-Groene Alliantie. De geschiedenis van de *Enhedslisten* is vergelijkbaar met Groenlinks (opgericht eind jaren tachtig uit een

De immigratie-discussie moest van tafel

aantal linkse partijen), maar hoewel de partij zich duidelijk profileert op duurzaamheid en groen, vaart ze sociaal-economisch een véél linksere koers dan GroenLinks. De partij heeft geen politiek leider, maar een comité. Een aantal jaar geleden is ervoor gekozen om toch maar een 'woordvoerder' aan te stellen, die als gezicht van de partij kan dienen: de 27-jarige Johanne Schmidt-Nielsen. De *Enhedslisten* is nooit heel groot geweest in het parlement. Voor de verkiezingen in september had de *Enhedslisten* 4 zetels.

Gezamenlijk plan

In 2007, na de verkiezingswinst van de SF,

besloot de partij om haar boodschap – stem op een linkse regering – serieus aan te pakken. Rasmus Meyer is campagnestrateeg van de SF en heeft de campagne van Barack Obama in de VS van binnenuit meegemaakt. Hij vertelt over de strategie: 'Onze boodschap was: stem op ons als je verandering wilt. Om dat zichtbaar te maken hebben we samen met andere linkse partijen en de vakbonden plannen gemaakt. Om duidelijk te maken wat het alternatief is. Dat betekende dat we van tevoren compromissen moesten sluiten. De pijnlijkste compromissen waren juist op het gebied van anti-immigratiethema's. We merkten dat we het in campagnes niet konden winnen van de gemakkelijke anti-immigratiestandpunten van rechts. De *Enhedslisten* verloor bijvoorbeeld in 2007 veel steun omdat er een uitgesproken moslima op hun lijst stond. We hebben geprobeerd om de campagne over

sociaal-economische onderwerpen te laten gaan. Maar dan moest eerst de immigratiediscussie van tafel. We hebben gekozen voor verregaande compromissen met de sociaal-democraten, die op dit onderwerp veel verder naar rechts zitten dan wij. De boodschap was: ook wij zijn streng, laten we het dus hebben over écht belangrijke zaken.' De strategie werkte. De campagne ging inderdaad niet over immigratie, maar over de economie. En juist daar had het 'linkse blok' een gezamenlijk plan liggen, waarin heel overtuigend hard werd gemaakt dat er in de duurzame sector banen gecreëerd konden worden, juist ook in crisistijd.

Johanne Schmidt-Nielsen tussen haar partijgenoten van de Enhedslisten: 'De regering naar links trekken.'

Christian Juhl is vakbondsman bij 3F, de grootste Deense vakbond, en staat hoog op de lijst van Enhedslisten. Volgens hem heeft het idee van een 'links blok' goed gewerkt: 'De samenwerking tussen de vakbond en de linkse partijen was de beste ooit. Je moet je voorstellen dat 10.000 vakbondsleden een half jaar lang langs de deuren gingen – dat hebben we van jullie partij afgekeken – en mensen overtuigden op een van de drie linkse partijen te stemmen, Enhedslisten, SF of sociaal-democraten. Vroeger wilden de vakbonden alleen voor de sociaal-democraten wat doen, dat is nu voorbij. Na tien jaar afbraak van rechten van werknemers is in de vakbond duidelijk dat het steunen van een links blok nu echt moet.' Volgens Juhl geeft de campagne van SF zijn Enhedslisten veel ruimte aan de linkerzijde: 'De SF moet al vóór de verkiezingen compromissen sluiten en beweegt daarom naar het midden. De peilingen wijzen uit dat de mensen die daarvoor afvallen bij de SF bij ons terecht komen. Maar we hebben afgesproken dat we in de laatste weken van de campagne praten over de rode regering, en niet over de verschillen tussen de linkse partijen. Vakbondsleden hebben daar veel respect voor; ze hebben het gevoel dat het nu met zijn allen echt gaat lukken.'

Rood wint

Als Denemarken de verkiezingsavond ingaat, zijn de peilingen gunstig voor links. Enhedslisten staat op dikke winst, maar SF lijkt wat zetels te gaan verliezen. Het 'Rode blok' staat echter op een meerderheid. Als om acht uur 's avonds de exit-polls bekend worden, vult de zaal waar Enhedslisten haar verkiezingsavond houdt zich met uitzinnig gejuich. De uitslagen worden op televisie gepresenteerd als stemmen voor het rode danwel het blauwe blok. En links lijkt te

gaan winnen. De uitslagen druppelen binnen en de feestvreugde bij de Enhedslisten is niet te stoppen. In belangrijke districten scoort de partij enorm goed, in sommige stadsdelen van hoofdstad Kopenhagen is de partij zelfs de grootste. Na een paar uur geweldige uitslagen wordt duidelijk dat Enhedslisten maar liefst 8 zetels wint en van 4 naar 12 zetels gaat. Dan verschijnt de woordvoerder van Enhedslisten, Johanne Schmidt-Nielsen op een podium tussen de mensen en spreekt hen toe: 'We zijn er met zijn allen in geslaagd rood te laten winnen. En met deze fantastische uitslag voor Enhedslisten kan onze partij een grote rol spelen bij het naar links trekken van de te vormen regering.' Enhedslisten wil niet meeregeren, maar wel gedogen.

SF, de partij die wel dolgraag mee gaat regeren, heeft een avond met gemengde

dan wij. Zij zijn sociaal-economisch heel neoliberal en zij zullen hun sterke positie gebruiken om de rode regering wat minder rood te maken.' In de zaal stijgt gejuich op. De reden is bijzonder: op de televisieschermen verschijnt de leider van de sociaal-democraten Helle Thorning-Schmidt, die in de rode regering premier zal worden. Het hartstochtelijk gejuich, zelfs hier en daar tranen, van de SF-leden voor de partijleider van een andere partij toont hoe belangrijk de opoffering van SF voor hen is geweest.

De slechte uitslag van de SF laat ook zien dat de partij er toch niet helemaal in geslaagd is de immigratie-thema's van tafel te krijgen. De winst binnen het linkse blok gaat vooral naar Enhedslisten en de sociaal-liberalen: de twee scherpste critici van het anti-immigratiebeleid. Ook in het rechtse blok is een dergelijke verschuiving te zien. De

Juichen voor de leider van een andere partij

gevoelens. Hun plan heeft gewerkt. Door links te verenigen en keihard te werken aan een duidelijk alternatief, komt er een rode regering en gaat de SF zelf voor het eerst in haar historie meeregeren. Tegelijk verliest de partij acht van haar vierentwintig zetels. Dea Donkin is internationaal secretaris van de SF en assistent van partijleider Søvndal tijdens de campagne. Zij heeft het moeilijk: 'We zijn wel erg hard gestraft voor onze bereidheid om compromissen te sluiten. Wat nog erger is, de sociaal-liberalen (die ook tot het 'linkse blok' worden gerekend - red.) hebben ook dik gewonnen en zijn nu groter

Deense Volkspartij verliest voor het eerst zetels ten gunste van de liberalen die (iets) minder anti-immigratie zijn, maar sociaal-economisch een stuk rechtser. De campagne ging over de economie en banen, en daarom heeft links gewonnen. Maar veel kiezers hadden ook nog wat af te rekenen met jarenlang keihard immigratiebeleid. Op dit moment wordt gewerkt aan de vorming van de 'rode regering'.

tekst en foto Diederik Olders

foto David Rozing / HH

KINDEREN: TOPPRIORITEIT

De SPeciaalreeks is uitgebreid met een nieuw boekje: *Onze Jeugd*. Daarmee wil de SP aangeven dat kinderen nog steeds topprioriteit hebben. Ook in tijden van crisis en eurozorgen mag immers niet vergeten worden: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Nuchter en open-minded. Dat typeert het boekje 'Onze Jeugd' en dat zegt ook veel over de auteurs, SP-Tweede Kamerleden Nine Kooiman en Manja Smits. Zet ze samen aan een tafeltje en ze zeggen duidelijk waar het op staat. Soepel vullen ze elkaar aan en aan de onderlinge interactie is te merken dat ze tijdens het schrijven ook veel plezier hebben gehad. Bijzonder, want als het in de politiek over jongeren gaat dan lijkt het vaak kommer en kwel. 'Klopt helemaal', zegt Manja. 'We waren zelf ook bijna in die kramp geschoten om alleen nog maar problemen te signaleren. Maar toen zijn we samen gaan brainstormen over de vraag wat we nou eigenlijk echt willen. Waarom doet de politiek zo negatief over het grootste kapitaal dat we hebben? Waarom horen we alleen maar: "Repressie!", als er iets niet deugt?' Nine:

'Manja heeft Onderwijs in haar portefeuille en ik Jeugd. Samen praten over onze visie was enorm leuk en verrijkend. Het boekje gaat over hoe de SP aankijkt tegen jongeren in de samenleving.'

Supernanny-recepten

Het is geen boekje geworden over hoe je kinderen moet opvoeden, benadrukken ze. 'Supernanny-recepten zijn er al genoeg. Hoe je je kinderen precies opvoedt, dat is natuurlijk een taak van het gezin. Daar gaat de politiek niet over en dat willen we ook niet. Maar behalve door de opvoeding thuis, wordt een kind ook gevormd door de omgeving waarin het opgroeit. Slecht onderwijs of gezondheidsproblemen door armoede zetten je bijvoorbeeld echt op een achterstand in je verdere ontwikkeling', legt

Manja uit. 'Daarom hebben wij in dit boekje geschreven over al die dingen waar de samenleving wél over gaat. Goed onderwijs, gemengde scholen, goede jeugdzorg, goede zorg, consultatiebureaus, speelruimte: allemaal om ervoor te zorgen dat die omgeving waarin kinderen opgroeien zo goed mogelijk is.'

'Het lijkt soms wel of iedereen tegenover elkaar staat', gaat ze verder. 'Dan hebben ouders het gevoel tegenover de school te staan, denken hulpverleners dat de school niets doet en opbouwwerkers dat de jeugdhulpverlening niet te bereiken is. Maar we hebben in de aanloop naar dit boekje om de tafel gezeten met uiteenlopende mensen die met kinderen werken en het was heel leuk om te zien hoeveel overlap er juist is.'

Gooi de ketenen los

Nine: 'Het mooie is dat al die mensen die we spraken eigenlijk zeggen: "Ik wil me losmaken van de protocollen die mij vastketenen aan mijn bureaustoel, ik wil naar de gezinnen toe." Ze zitten in hetzelfde schuitje, ze worden tegengehouden door regels en vaste protocollen. De hulpverlener heeft een maximum aantal contacturen. De jeugdarts moet voortdurend lijstjes afvinken en aan het eind van de rit kunnen verantwoorden of er voldoende lijstjes zijn afgevinkt en of er bij elk derde vinkje volgens het protocol actie is ondernomen.'

'Die bureaucratie, dat is de schijnveiligheid van de papieren werkelijkheid', vervolgt ze. 'De politiek moet veel meer verantwoordelijkheid leggen bij de mensen die het werk doen. Hulpverleners zijn niet voor niets geschoold in het herkennen van problemen. Je helpt ouders echt niet door iemand achter de computer veiligheidslijsten te laten afvinken. Er moet meer tijd en ruimte worden gecreëerd voor contact en ondersteuning en dat kan gemakkelijk als je een hele hoop bureaucratische papierhandel wegknikkert. Tegelijkertijd moeten al die mensen die ruimte en verantwoordelijkheid ook nemen en opeisen!'

Zedenschandalen

Maar die regeldrift komt natuurlijk wel ergens vandaan, niemand wil toch een herhaling van het misbruikschandaal in de kinderopvang bijvoorbeeld? Nine veert op: 'Dat is echt papieren schijnveiligheid. Het helpt echt niet om te zeggen: "Dan maar geen mannen meer in de kinderopvang." Of om overall maar camera's op te hangen. Je moet zorgen voor goede kwaliteit. Er moeten goed geschoolde krachten op die groepen staan en geen stagiaires die in hun eentje aanmodderen. Je moet zoveel mogelijk verantwoordelijkheid bij ouders en professionals neerleggen – maar dan moeten professionals wel

Bestel het boekje via www.sp.nl/shop

goed toegerust zijn.' Manja: 'Er is natuurlijk marktwerking en enorme concurrentie in de kinderopvang: zoveel mogelijk kinderen worden zo goedkoop mogelijk opgevangen. Dat helpt natuurlijk niet om misstanden te voorkomen.'

Boze ouders

'Weet je waar het ook misgaat?', vraagt Nine: 'Mensen durven vermoedens van misbruik of mishandeling nauwelijks bespreekbaar te maken. Dat zie je bijvoorbeeld ook op scholen, leerkrachten die het doodeng vinden om met ouders een vertrouwensrelatie aan te gaan. Terwijl het vertrouwen juist veel meer wordt beschaamd als mensen, zonder ook maar iets te zeggen, elke verdenking dat er iets misgaat volgens protocol maar over de schutting gooien. Dan zeggen ze: "Had nou eerst gewoon gevraagd wat er aan de hand is. Nu staat ineens de politie op mijn stoep." We willen geen verlinkers.'

Nine is zelf gezinsvoogd geweest. 'Ik heb ook kinderen uit huis gehaald, maar dat hoefde gelukkig maar zelden met politiever-

toon. Dat komt omdat ik weigerde om achter mijn computer te zitten en me te houden aan het aantal contacturen. Omdat je heel ver met gezinnen kan komen als je de tijd en ruimte neemt. Als je ze uitlegt waarom je er bent. Dat je soms ook beslissingen moet nemen waar ze niet blij mee zijn, maar dat je die wel aan ze uitlegt en ze erbij betreft. Die tijd en ruimte krijgen hulpverleners steeds minder. Er komen alweer nieuwe bezuinigingen aan. Mijn mailbox stroomt over van de boze ouders. En dat snap ik, want ze worden steeds minder gehoord.'

'Het is potverdorie mijn kind'

'Wij pleiten ervoor dat het veel normaler wordt dat je om hulp vraagt, bij bureaus, bij de consultatiebureaus. Nu is het: u komt, we vullen een lijst in, we kijken of u geen risico vormt. Ouders voelen zich vreselijk gecontroleerd en worden boos: "Ik word gezien als een potentiële bedreiging voor mijn eigen kind! Het is potverdorie mijn kind!" En die jeugdarts die daar zit doet dat ook niet voor de lol, maar omdat de overheid geen tijd en ruimte geeft om het anders te doen', vertelt Manja. 'Weet je, elke ouder maakt zich weleens zorgen om z'n kind. Elke moeder denkt weleens: goh, die etterbal doet nou zo moeilijk, wat moet ik daar nou mee? Het zou veel normaler moeten zijn dat je op zo'n moment ergens kunt aankloppen voor advies – zonder meteen dat risico van die lijstjes. We willen dat het consultatiebureau er is en laagdrempelig midden in de wijk zit. We willen ook dat er goede hulpverlening is voor als het niet goed gaat en die moet ook macht hebben om in te grijpen. We willen dat er wijkagenten komen die zich echt om de buurt bekommeren en niet alleen maar boetes lopen uit te delen. Want als het uiteindelijk misgaat met een kind, dan heeft de hele samenleving daar last van.'

Een ding willen ze iedereen nog op het hart drukken. Manja: 'Als je iets beslist over kinderen en jongeren, doe dat dan nooit zonder ze erbij te betrekken. Ze weten over het algemeen heel goed de vinger op zere plekken te leggen. Daarom is ROOD ook zo belangrijk voor onze partij. ROOD-jongeren stappen op jongeren in de wijken af, betrekken ze bij buurtonderzoeken en weten wat er leeft. Als er iets niet deugt in de samenleving, in het beleid, in de wijk, dan staan ze vooraan en trekken aan de bel. Daar ben ik heel trots op.'

Manja Smits en Nine Kooiman

foto Bas Stoffelsen

tekst Daniel de Jongh

www.sp.nl/jeugd

foto Anouk Pross

SP-Kamerleden Jasper van Dijk en Renske Leijten tonen zich opgewekt.

EENSGEZIND PROTEST TEGEN KABINET

BOOS EN OPGEWEEKT

De dag vóór Prinsjesdag stond in Den Haag in het teken van protest. Mensen uit de zorg, chronisch zieken, gehandicapten, vakbondsleden, schoonmakers, mensen uit de kunstwereld; ze kwamen bijeen om hun strijdbaarheid te tonen. Het kabinet krijgt meer en meer te maken met verenigd verzet tegen de onmenselijke bezuinigingen.

Vanaf 's morgens verzamelen allerlei organisaties zich, verspreid over Den Haag. Het comité 'Walk of shame' houdt een manifestatie op het plein bij de Tweede Kamer. De boodschap: de kabinetsbezuinigingen zijn mensonterend en schaamteloos.

SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut spreekt de mensen toe: 'Wij willen geen verdeelde toekomst; wij willen een gedeelde toekomst.' SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk neemt het woord over de bezuinigingen op cultuur: 'Als je een kwart van het cultuur-

budget wegbezuinigt, wordt cultuur vanzelf een elite-aangelegenheid. En als dit kabinet zo'n hekel heeft aan subsidies, moeten ze eerst eens kijken naar de grootste: de hypotheekrente-aftrek oftewel de villasubsidie.'

Peter Lambrechts spreekt namens de Belgische gehandicapten-vereniging 'Onafhankelijk leven' zijn solidariteit uit: 'België steunt jullie; Europa steunt jullie. Wij willen geen leven van afhankelijkheid en liefdadigheid. Iedereen heeft recht op een onafhankelijk leven!' Op het plein staan borden met prikkelende vragen als: 'Wat is het rendement van een immigrant?', 'Wat hebben wij aan helpen?' en 'Wat is het nut

van kunst?' De gemeenschappelijke boodschap van deze vragen: 'Een wereld waarin we alles zakelijk bekijken levert ons niets op.' Elodie Hiryczuk deelt grote stickers met dezelfde boodschap uit en geeft uitleg: 'Wij zijn van het Platform Beeldende Kunst, en we zijn hier om ons geluid te laten horen tegen de bezuinigingen op de kunst. Maar juist ook vandaag omdat we solidair zijn met de mensen in het onderwijs, en in de gehandicaptenzorg. Wij willen een beschaafde maatschappij. Daar hoort kunst bij en daar hoort goede zorg bij.'

Eén spandoek ziet het wel heel somber in en voorspelt oorlog. Nel Zandbergen en dochter Angela hopen dat ze ongelijk hebben met hun voorspelling: 'Maar dit is wel wat er zou kunnen gebeuren nu er steeds meer tweedracht wordt gezaaid tussen arm en rijk. Terwijl nu juist de tijd zou moeten zijn van eerlijk delen. We moeten er voor elkaar zijn, daarom lopen wij mee met de Walk of shame.' GroenLinks is ook vertegenwoordigd op het plein. Erik Slangen, actief GroenLinks-lid, deelt met zijn rugzak-koffieautomaat koffie uit: 'Ik ben student sociaal-cultureel werk. De bezuinigingen komen aan bij de mensen waarmee ik na mijn studie te maken krijg. Op de opleiding hebben we het er ook veel over. Wat mij betreft – en nu spreek ik namens mezelf – is er zo snel mogelijk een ander kabinet; zo snel dat deze bezuinigingen niet door kunnen gaan. Het is een cliché, maar we moeten de koppen bij elkaar steken. Het is geweldig om te zien dat al deze mensen op het plein met hetzelfde doel bezig zijn.' De Walk of shame vertrekt aan het begin van de middag naar het Malieveld, waar de manifestatie 'Stop de stapeling' al begonnen is.

'Er zijn zelfs mensen in bedden hier naartoe gekomen'

'Stop de stapeling' is georganiseerd door de Chronisch zieken en Gehandicapten-raad, de vakbonden en kerkelijke organisaties. Zij verzetten zich tegen de stapeling van maatregelen, die bij de zwaksten terechtkomen. Chronisch zieken en gehandicapten krijgen onder andere te maken met het vervallen van het Persoonsgebonden Budget (PGB), het schrappen van arbeidsplaatsen in de sociale werkvoorziening, bezuinigingen op het passend onderwijs, verlaging van de zorgtoeslag en verhoging van het eigen risico. Angelique van Dam, directeur van

de CG-raad: 'Er zijn naar schatting 10.000 tot 15.000 mensen. Er zijn zelfs mensen in bedden hier naartoe gekomen; een teken dat de mensen het niet meer pikken.' Het is volgens Van Dam meteen ook de laatste grote manifestatie die de CG-raad kan organiseren. Een week later hoort tweedede van de mensen van de CG-raad dat hun baan verdwijnt wegens bezuinigingen op patiëntenorganisaties. Van Dam: 'Zelfs de stém van de mensen met beperkingen wordt wegbezuinigd.'

In een grote tent op het Malieveld is die stem nog wel goed te horen: mensen vertellen zelf wat de gevolgen van de bezuinigingen voor

hun eigen leven zijn. Buiten de tent is het een gezellige, wanordelijke boel. Ballonnen, folders, buttons en petten in alle kleuren. Lambert Sleurink pakt alles aan wat hij tegenkomt. Tot nu toe verzameld: Zorg Geen Markt, Balans (een vereniging voor ouders van kinderen met ontwikkelingsstoornissen), en vakbonden CNV en Abvakabo FNV. Waarom? 'Omdat ik het met al die mensen eens ben. Waarom moeten de zwaksten nu bezuinigen? Die moeten juist ontzien worden. We moeten er met zijn allen voor gaan staan. Niet in aparte groepjes. Gewoon zoals ik, in alle kleuren van de regenboog.' Poëtisch is het spandoek van het Plein der beschaving uit Amsterdam. De tekst komt

Een gezellige wanorde.

foto Anouk Pross

van de dichter Lucebert: 'Alles van waarde is weerloos.' Mark Opfer is schrijver en maakte het spandoek: 'Eigenlijk wilden we erop zetten: "Een volk dat voor tirannen zwicht zal meer dan lijf en goed verliezen. Dan dooft het licht", van Henk van Randwijk. Maar dat past niet zo goed op een spandoek. We gebruiken de regel van Lucebert om duidelijk te maken dat de dingen die níét voor zichzelf kunnen opkomen juist de waardevolle dingen zijn. Ik ben hier niet als vertegenwoordiger van iets; ik ben hier als mens. Het gaat erom dat we een maatschappij willen met een andere meetlat dan geld.'

Het Metropoolorkest speelt in de tent en buiten de tent schijnt de zon. De sfeer is geweldig, misschien ook wel omdat zo veel organisaties, politieke partijen (GroenLinks, PvdA en SP) en mensen zich solidair tonen met de mensen bij wie de rekening van de

crisis niet thuisloos. SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven: 'Het valt me op dat hier veel gehandicapt zijn die alle redenen hebben om heel boos te zijn. Dat zijn ze ook, maar tegelijk zijn ze heel opgewekt. Er hangt een strijdbare, positieve sfeer.' Sander Postma werkt in de sociale werkplaats Paswerk bij Hoofddorp. Ook hij heeft er zin in: 'Zoveel verschillende mensen bij elkaar: beter kan niet! We moeten Rutte wegsturen. Nu word ik weggestuurd, naar een gewoon bedrijf. Waar dan? Ik ben 42, misschien ben ik nog in te zetten als kantoorstruif, maar als er gereorganiseerd wordt ben ik er weer als eerste uit.' Over de vraag waar dan wel op bezuinigd moet worden, twijfelt Postma lang: 'Ik wil niet zeggen: bezuinig dan maar op dit of op dat. Ik weet er te weinig van. Dan krijg je al snel dat je hetzelfde doet als Rutte: bezuinigen zonder dat je de gevolgen snapt. Nee, we moeten juist één stem heb-

ben, met hart voor de zaak. Er moet snel een grote demonstratie komen, misschien een landelijke staking. Wat het ook is: ik doe mee!'

Het is een terugkerend thema: één stem, samen sterk. Veel mensen beginnen erover en de SP heeft dat gevoel vormgegeven. Letterlijk, met de actie '1 voor allen'. Een grote rode 1 is het logo; doel is om mensen bij elkaar te brengen. De SP treedt als afzender naar de achtergrond, omdat het belangrijker is dat de mensen zich verenigen dan dat de SP er beter van wordt. Op de manifestatie in Den Haag wordt een grote rode 1 rondgedragen. PvdA-leider Job Cohen is ook aanwezig. Hij beaamt de noodzaak van samenwerken: 'Ik ben blij dat deze manifestatie georganiseerd wordt, zodat mensen zien wat de plannen van het kabinet aanricht in de samenleving. Dit is een begin van samenwerking, zeker. We moeten waar mogelijk ook als politieke partijen samen optrekken. Al blijven er natuurlijk verschillen...' Cohen glimlacht veelbetekend; diezelfde dag is er veel gedoe over de deal die de PvdA met Rutte sloot over de pensioenplannen.

SP-leider Emile Roemer wil het nu niet over de verschillen hebben, maar over de gezamenlijke strijd: 'Het is geweldig om al deze mensen tezamen op deze demonstratie te zien. Het is hoog tijd dat we de protesten bundelen, en een vuist maken tegen dit kabinet. Verschillen zijn er zat tussen partijen, organisaties, zelfs vakbonden. Daar moeten we ons niet op blindstaren. Ik spreek juist ook mensen die hier uit solidariteit zijn. Niet voor zichzelf, maar omdat ze boos zijn om wat er met gehandicapt en chronisch zieken gebeurt. Boos over de afbraak van de sociale werkplaatsen. Boos over de uitverkoop van de beschaving. Hier zie je mensen die die boosheid omzetten in iets positiefs: solidariteit.' Een paar dagen later, tijdens de Algemene Beschouwingen in de Tweede Kamer, sluit Roemer zijn betoog af met de inspirerende woorden van de overleden schrijver Karel Glastra van Loon, die veel SP'ers heel goed kennen:

**Blijf niet mokkend aan de kant staan
Stel een daad en toon je moed
Laat je woede hand in hand gaan
Met het goede dat je doet**

 www.sp.nl/1voorallen

tekst Diederik Olders

Raymond Troch met zijn hond Laddy.

foto Diederik Olders

LEKKE BAND

Raymond Troch is één van de actievoerders en huisfotograaf van 'Terug naar de Bossen', de actiegroep die opvallende acties combineert met goede argumenten en een vrolijke, maar keiharde toon. Tijdens de manifestatie blijkt de band van zijn rolstoel lek te zijn. Symbolisch? 'Zo kun je het zien. Mensen met een beperking worden door het kabinet onevenredig zwaar getroffen. Het voeren van eigen regie over je leven en het deelnemen aan de maatschappij wordt ons onmogelijk gemaakt', aldus Troch. De lekke band kan nog tijdens de demonstratie

gemaakt worden, voor de zorg voor mensen met beperkingen heeft Troch minder hoop: 'Daarom lopen wij in een begrafenisstoot met een skelet op een rolstoel; de zorg is ten dode opgeschreven.' Met het argument dat het PersoonsGebonden Budget wordt misbruikt, maakt Troch korte metten: 'Er worden nog veel meer overtredingen gemaakt met auto's. Gaat het kabinet die dan ook maar afschaffen? Wist je trouwens dat zeven kilometer snelweg net zo veel kost als het niet doorvoeren van de PGB-bezuinigingen?'

‘WILDERS IS EEN VEELPLEGER’

Arjan Vliegthart

‘Broddelwerk’ en ‘bagger die uit een belastinggeld verspillend, zogenaamd wetenschappelijk bureautje komt’. Dat zei Wilders over het tweede rapport van het Wetenschappelijk Bureau van de SP over het stemgedrag van de PVV.

Niet willen weten

Arjan Vliegthart, directeur van het Wetenschappelijk Bureau van de SP, is trots op de kwalificaties waarmee Wilders zijn rapport probeert weg te zetten. ‘Hij valt de boodschapper aan en niet de boodschap. Het geeft aan dat het in ieder geval allemaal juist is wat we zeggen, want anders had hij wel inhoudelijk gereageerd. Het zou mooi zijn als hij een eigen wetenschappelijk bureau opricht en het corrigeert als er feiten niet kloppen.’ Gezien de reactie van Wilders is de kans daarop erg klein. Maar zelfs al zou hij het beloven, dan nog is gezien alle verbroken beloftes de kans klein dat zo’n bureau er zou komen. Volgens Vliegthart is de PVV ook helemaal niet geïnteresseerd in informatie. Een van de conclusies van zijn

onderzoek naar het stemgedrag van de PVV is dat de partij veel dingen gewoon niet wil weten. ‘De PVV is kampioen in het stellen van Kamervragen, maar iedere motie die om meer informatie vraagt over de sociale gevolgen van het kabinetsbeleid stemmen ze weg. Dat willen ze niet weten, terwijl daarover niets is vastgelegd in het gedoogakkoord en ze dus vrij konden besluiten.’

Veelpleger

In februari publiceerde het Wetenschappelijk Bureau ook al een onderzoek naar het stemgedrag van de PVV. Vliegthart: ‘Het viel ons op dat de PVV stelselmatig het publieke debat uit de weg gaat. Wilders en de zijnen weigeren verantwoording af te leggen voor de standpunten die zij in de Tweede

Kamer innemen. Daarom zijn we gaan bijhouden hoe de PVV in de Tweede Kamer stemt.’ In februari stond de teller al op zestig gebroken beloften en tussen januari en juli kwamen er nog eens honderdvijftig bij. Vliegthart: ‘Aanvankelijk kon je nog denken dat het om beginnersfouten ging. Elk begin is immers moeilijk, ook het begin als gedoogpartner. Maar het blijken geen beginnersfouten te zijn, maar bewuste keuzes om anders te handelen dan was beloofd. Ook als er niets over een onderwerp in het gedoogakkoord staat, stemt de PVV anders dan wat men de kiezer heeft beloofd. Wilders is dus een veelpleger als het gaat om het breken van verkiezingsbeloften. Dat is geen mening, maar een vaststelling.’

Blijven turven

Uit het onderzoek van het Wetenschappelijk Bureau blijkt onder andere dat de PVV weigert paal en perk te stellen aan topsalarissen in de publieke sector. Ook omarmde Wilders de marktwerking in de zorg en steunt hij de afbraak van de verzorgingsstaat. Toen Emile Roemer hem daar tijdens de Algemene Beschouwingen op aanviel noemde Wilders het geen bagger en onzin meer. Vliegthart: ‘Nu zegt hij dat de verzorgingsstaat afgeslankt moet worden om deze te redden. Dat is wel een erg zoute interpretatie van wat er gebeurt – en ook niet wat de kiezers is voorgespiegeld. Wilders is een veelpleger als het gaat om het breken van verkiezingsbeloften. Wij blijven daarom turven en tellen en zijn bezig een boek te schrijven over Wilders aan de macht.’

tekst Jola van Dijk
foto Diederik Olders

**NOG MEER
GEBROKEN
BELOFTEN
VAN GEERT
WILDERS**

DE POLITIEKE KEUZES VAN DE PVV,
JANUARI 2011-JULI 2011

Bestellen of downloaden:
www.sp.nl/service/rapport

‘ZE VONDEN DAT WE GEVAARLIJK BEZIG WAREN’

Na zes jaar strijd hebben de Leidse vuilnismannen Memed Sari en Marcel van den Berg gewonnen. De geplande verzelfstandiging van alle gemeentelijke diensten (ongeveer 300 medewerkers) is van de baan, en de problemen binnen de dienst worden eindelijk opgelost. Ook al verklaarden hun collega's ze in het begin voor gek en werden ze door hun bazen tegengewerkt, Sari en Van den Berg bleven strijden voor hun gelijk.

Het gehele Leidse Stedelijk Beheer, van de vuilnisophaal tot de riolering en het groenbeheer, zou samengevoegd worden met de gemeentelijke diensten van omliggende gemeenten en verzelfstandigd worden. Op die manier hoopte het stadsbestuur te bezuinigen want dan raakten de werknemers hun duurdere ambtenaren-cao kwijt. Maar vooral ook hoefde het stadsbestuur dan niet de vingers te branden aan de problemen binnen de dienst en kon de doofpot dichtblijven. Antoine Theeuwen, fractievoorzitter voor de SP in Leiden, verzette zich daarom sinds 2007 samen met vuilnismannen Memed Sari en Marcel van den Berg tegen de verzelfstandiging. Theeuwen: 'De managers waren zover verwijderd geraakt

van de werkvloer dat ze niet meer wisten wat er speelde. Toen we ons echt in de cijfers gingen verdiepen, bleek dat men zich voor vijf miljoen verkeken had wat betreft de verzelfstandigingsplannen. Ook de verhouding tussen eigen personeel en aannemers was helemaal scheef. Per jaar ging dertien miljoen euro naar de inhuur van externe aannemers, en slechts tien miljoen naar het eigen personeel. Maar in de rapporten van externe adviseurs werd voor bezuinigingsmogelijkheden alleen naar het eigen personeel gekeken. Totdat de accountant ontdekte dat ruim negen miljoen aan contracten aan bevriende aannemers gegund was, in plaats van dat werk onpartijdig te verdelen via de verplichte Europese aanbesteding.'

Besparingen vinden

Sari: 'Wij werken dag en nacht voor de stad, terwijl de bestuurders onverantwoord miljoenen uitgeven. En dat onrecht hadden ze

Marcel van den Bergh en Memed Sari zijn inmiddels o

met een sissers voor zichzelf af willen laten lopen door ons de lasten te laten dragen. Wij zouden er door de verzelfstandiging op achteruitgaan in salaris en pensioen. Maar vooral zou de belastingbetaler er niet wijzer op worden want de verspilling zou doorgaan. Gelukkig hebben we dat kunnen blokkeren.' In de gemeenteraad was eerst nog

ook actief in de SP.

een meerderheid voor de verzelfstandiging van het stedelijk beheer, maar met steun van D66 is het de SP tijdens de coalitieonderhandelingen vorig jaar gelukt om de stemming te kantelen. Theeuwen: 'Als we binnen een jaar aan konden tonen dat de dienst zelf een even grote besparing kon halen als op papier stond, zou de verzelfstandiging niet

‘Met zoveel verspilling is besparen geen probleem’

door gaan. Dat is gelukt. Er wordt zoveel verspild dat het niet zo'n probleem was om besparingen te vinden. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad deze maand ons voorstel met algemene stemmen aanvaard.'

Elke dag ruzie

In 2005 werden Sari, Van den Berg en hun collega's voor het eerst geconfronteerd met de verzelfstandigingsplannen. Sindsdien hebben de twee vuilnismannen er alles aan gedaan om met feiten aan te tonen wat er mis ging binnen het stadsbeheer. Sari: 'We zijn met de managers, bestuurders en wethouders gaan praten maar ze veegden ons verhaal helemaal van tafel.' Van den Berg valt Sari bij: 'Zelfs de vakbonden hebben ons aan de kant gezet. Ze hebben hun achterban keihard laten vallen om een wethouder te redden. Triest, want wij hebben als ambtenaar een gedragscode dat je misstanden moet melden. De toenmalige bestuurders laptten die gedragscode zelf aan hun laars. Voor hen gold maar één regel: zorg dat ze niet de pers benaderen en dat ze hun mond houden. In de hoop dat alles op een nette menselijke manier opgelost zou worden, hebben we dat eerst ook gedaan. Maar toen de druk en dreigementen toenamen en niemand wilde luisteren, zijn we uiteindelijk naar de SP gegaan.' Sari: 'Die partij komt wel op tegen onrecht, en zonder de hulp van de SP hadden we dit niet kunnen bereiken. Collega's vonden dat we gevaarlijk bezig waren en dachten dat het ons de kop zou kosten. We hebben ook elke dag ruzie gehad met onze bazen en de psychische druk vreet aan je lichaam. Ze probeerden ons klein te krijgen maar het is ze niet gelukt! We wisten dat we gesteund werden door onze collega's, zij hielpen ons met het vinden van de informatie. En omdat we die documenten in handen hadden wist ik dat we niet ontslagen zouden worden, we hadden de waarheid in handen. Ze kunnen ons niet kapot maken want we zijn de stem van de werkvloer.' Het

aankaarten van de problemen heeft veel tijd en energie gekost, maar Sari zou het zo weer doen en hoopt dat ambtenaren in andere gemeentes het Leidse voorbeeld zullen volgen. 'We zijn niet de enige gemeente waar geld verdwijnt doordat uitgaven niet goed verantwoord worden. Ik hoop dat anderen dat ook aan gaan kaarten in hun eigen gemeente. Maar zorg wel dat je eerst intern een heel goed netwerk organiseert. Win het vertrouwen van je eigen collega's want dan krijg je steun en de gegevens die je nodig hebt, en kan er als het nodig is een wilde staking geregeld worden.'

Eindelijk rust

Samen wisten Sari en Van den Berg elkaar door moeilijke tijden heen te helpen. Uiteindelijk zijn zij gebleven en alle bestuurders vertrokken. Theeuwen: 'Iedereen die hier ambtelijk of politiek voor verantwoordelijk was is inmiddels vertrokken, maar uiteraard allemaal om andere redenen.' Over dat laatste is Sari en Van den Berg nog wel boos. 'Wat we niet snappen is dat ze allemaal hogere functies gekregen hebben. Dit soort bestuurders moet ter verantwoording geroepen worden, maar dat gebeurt niet. Ze krijgen zelfs betere banen!' Ondanks alle problemen uit het verleden hebben Sari en Van den Berg wel weer vertrouwen in de toekomst. Sari: 'Onze nieuwe afdelingsmanager doet gewoon goed werk. Ik werk al twintig jaar hier, maar heb nog nooit eerder zo'n bestuurder gezien. We hebben kritisch naar zijn bedrijfsplannen gekeken, maar het is gewoon goed. Na al die jaren wordt de managerscultuur aangepakt en komt er eindelijk een beetje rust op de werkvloer.'

tekst Jola van Dijk
foto Anouk Pross

LINKSVOOR **'GESCHROKKEN VAN DE ARMOEDE'**

Saïd Afalah (39) uit Rotterdam werkt bij de FNV en is actief voor de lokale SP-afdeling. Saïd is een van de organizers binnen de vakbond. Het is zijn taak om schoonmakers te helpen zichzelf te organiseren voor betere werkomstandigheden. Daarmee was Saïd een van de drijvende krachten achter de grote schoonmaakstaking.

tekst Jola van Dijk
foto Karen Veldkamp

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

'Die is bij een waterval tussen de Marokkaanse bergen. Daar is bijna geen verkeer en word je niet gestoord door telefoontjes. Verbonden zijn met de natuur laadt me op.'

› **Ben je in Marokko geboren?**

'Ja, op mijn zestiende ben ik naar Nederland gekomen. Omdat mijn vader hier al sinds mijn geboorte werkte, zag ik hem één keer per jaar, in een schoon overhemd. Ik schrok dus enorm toen ik naar Nederland kwam en hem in armoede aantrof. Ik zag hoe hij in een schuurtje bij het tuinbouwbedrijf had geleefd, zonder scholing of contact met de buitenwereld. Daarom ben ik begin jaren negentig actief geworden voor de vakbond.'

› **En actief voor de SP.**

'Naast het werk wilde ik betrokken blijven bij mijn wijk en stad. Het werd de SP omdat die partij niet voor een individuele ideologie kiest, maar mensen inclusief hun zwakke punten accepteert en kijkt hoe we samen het beste voor elkaar kunnen zorgen.'

› **Heb je politieke ambities?**

'Nu niet. Je wilt zo graag en zo veel, maar het moet wel kunnen, je moet wel voorzichtig met je lichaam omgaan. Ik geniet nu van alle leuke dingen waar ik mee bezig ben. En van de interessante dingen: voor de FNV mag ik binnenkort naar Tunesië om de vakbeweging daar te ondersteunen. Maar gezien de opstand van dit voorjaar, gaan wij waarschijnlijk vooral van hún leren!'

> ZOEK DE VERSCHILLEN IN KUNDUZ

TRAININGSMISSIE

ROOD, jong in de SP heeft samen met het winkelend publiek 'Zoek de verschillen in Kunduz' gespeeld. Conclusie van een van de voorbijgangers: 'Iedere weldenkende burger ziet dat er geen verschil is. Je kunt het noemen zoals je het wil, maar het is gewoon een oorlogsgebied.' Leon Botter, voorzitter van ROOD: 'Minister Hillen noemt het een militaire missie, GroenLinks wil per se dat het politietrainingsmissie heet. Maar welke naam je deze missie ook geeft, Nederland doet gewoon mee aan een oorlog in Afghanistan.' SP-Tweede Kamerlid Harry van Bommel ergert zich aan de discussie: 'Militairen lopen straks het risico in gevechtssituaties het leven te verliezen terwijl de politiek in Den Haag

VECHTMISSIE

babbelt over een civiele missie.' Intussen heeft de Volkskrant naar buiten gebracht dat aan een van de 'keiharde' voorwaarden, namelijk dat de agenten een extra lange opleiding van tien weken krijgen, ook al niet wordt voldaan. Volgens de krant hebben de Afghanen besloten de toegezegde trainingsuren over veel meer agenten te verdelen. De praktijk is dat elke politieagent maar liefst acht uur training krijgt, volgens de lokale politiecommandant in overleg met 'de Nederlanders'.

Kijk op rood.sp.nl en bekijk daar het filmpje over deze ludieke actie.

> DE ONNAVOLGBARE INZICHTEN VAN EEN STAATSSECRETARIS

Er zijn verontrustende conclusies te trekken uit het debat dat de Kamer vorige maand had met staatssecretaris Marlies Veldhuijzen van Zanten van Volksgezondheid. Tenminste, als we de redeneringen van deze bewindspersoon volgen. De PvdA, de SP en GroenLinks trokken in dat debat fel van leer tegen Veldhuijzen, die eerder tijdens een demonstratie op het Haagse Plein had verzekerd dat mensen met een persoonsgebonden budget (pgb) ondanks de bezuinigingen hun zorg zouden behouden. Maar met de Miljoenennota op tafel lijkt dat geen haalbare kaart meer. En dus vroeg SP'er Renske Leijten op de vrouw af: 'Kunt u uw belofte waarmaken?' Veldhuijzen: 'Ik heb nooit gezegd dat mensen hun zorg houden. Ik heb gezegd: mensen houden het récht op zorg.'

Conclusie 1: het recht op zorg is iets heel anders dan die zorg ook krijgen. Toen Veldhuijzen haar leugen even later in het debat alsnog moest toegeven zei ze: 'Ik weet niet eens wat ik precies gezegd heb.'

Conclusie 2: tussen leugens en geheugenverlies zitten soms maar enkele interrupties door de Kamer. Om het gezichtsverlies te beperken maakte de staatssecretaris nog een onderscheid tussen het Plein en 'plekken waar ik de rust had om in een veilige, normale situatie te spreken'.

Conclusie 3: oog in oog spreken met de mensen om wie het gaat is onveilig en abnormaal.

> HET WOORD IS AAN DE BOEREN

'Elk jaar stoppen vele boeren met hun bedrijf. Aan de ene kant hoor je dat alleen schaalvergroting de toekomst heeft terwijl anderen juist zeggen dat dit de oorzaak van vele problemen is.' SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven is daarom een grootschalig onderzoek gestart onder boeren om van henzelf te horen hoe zij daar tegenaan kijken. 'Hoe willen boeren zelf omgaan met de gevolgen van megastallen voor de gezondheid van dier en mens? En welke oplossingen zien zij om de agrarische sector een gezonde toekomst te bieden?'

Meedoen aan de enquête kan via www.sp.nl/milieu/boeraanhetwoord

> KINDERLIJK EENVOUDIG

Als een Miljoenennota 'Koersvast in onzekere tijden' heet, dan zou je denken dat het kabinet inzet op zekerheid en veiligheid. Hoe knullig is het dan als genoemd stuk uitlekt, uitgerekend via een overheidssite, en uitgerekend met behulp van een kinderlijk eenvoudig trucje? Een journalist ontdekte dat in het internetadres van vorig jaar enkel het jaartal '2010' in '2011' veranderd hoefde te worden en kon op de website van de Rijksvoorlichtingsdienst de hele nota downloaden voordat het officieel gepubliceerd was.

Al langer scheeuwt SP-Kamerlid Sharon Gesthuizen (foto) van de daken dat de overheid onvoldoende doordrongen is van de risico's van ict-problemen. Het fiasco bij Diginotar, dat de veiligheid van overheidsites zou garanderen, versterkt dat gevoel nog eens. Bovendien: uit een onlangs vrijgegeven lijst bleek dat er de afgelopen

twee jaar veertien staatsbedreigende cyberaanvallen zijn geweest. 'Het gaat dan niet om kwajongensstreken, maar om aanvallen die onze samenleving bedreigen', zegt Gesthuizen. Zij vindt de tijd rijp voor een parlementaire enquête. 'Burgers en bedrijven in Nederland moeten ervan op aan kunnen dat de overheid alles doet om de veiligheid op internet te waarborgen.'

> ROOD-SUCCES TEGEN NOTOIRE HUISJESMELKER

'Kloppers-panden zijn te herkennen aan hun verrotte voorgevel', volgens Ellis Müller van ROOD Zutphen. 'Het onderhoud van de Zutphense studentenkamers van deze huisbaas is zo slecht dat ze zelfs brandgevaarlijk zijn.' Sinds oktober 2010 vechten de huurders van Kloppers daarom voor hun rechten en lange tijd leek het een gebed zonder eind. Müller: 'Toen de huisbaas niet mee wilde werken, hebben we hem uitgeroepen tot huisjesmelker van het jaar. Maar daar trok hij zich weinig van aan. Zelfs toen we een radio-uitzending maakten over de Kloppers-panden was hij nog steeds niet bereid naar zijn huurders te luisteren.' Uiteindelijk is de notoire huisjesmelker Kloppers zijn huurders wel tege-

moet gekomen nadat negen van hen samen met ROOD het actiecomité 'STOP de huisjesmelker NU' opgericht hadden. 'Binnen twee weken hebben we 100 procent succes behaald. We hadden een brandveiligheidsonderzoek uitgevoerd en hebben een dik zwartboek over de Kloppers-panden in de kast liggen. Pas toen we dreigden duizenden kopieën daarvan in heel Zutphen te verspreiden, wilde huisbaas Kloppers op de eisen van zijn huurders ingaan. Nu gaat hij alle door de bewoners opgestelde pijnpunten aanpakken en heeft hij beloofd voortaan de privacy van zijn huurders te respecteren én dus alleen nog maar met toestemming binnen te komen.'

> SP-PAN SOCIALE WERKVOORZIENING

Omdat de wethouder te veel treuzelde, heeft de SP in Zwolle zelf een plan geschreven om de kwalijke kabinetsbezuinigingen op de sociale werkplaats lokaal zo goed mogelijk op te vangen. SP-fractie-voorzitter Tjitske Siderius: 'Onder strikte voorwaarden zijn we voor vrijwillige uitplaatsing van werknemers met een arbeidsbeperking in het vrije bedrijf als ze minstens het minimumloon blijven verdienen, aangepast werk doen en goed begeleid én opgeleid worden.' Siderius voorziet het stadsbestuur ook meteen van

zinvolle suggesties voor zulke werkplekken. Siderius: 'De voetbalclub, het museum, de ziekenhuizen en de NS krijgen allemaal financiële of praktische medewerking van de gemeente. Daar mag best wat tegenover staan. Maar ook de gemeente en provincie zelf hebben een belangrijke rol. Vorig jaar was er in het hele gemeentehuis geen medewerker te vinden met een SW-indicatie. De overheid zou moeten streven naar een percentage van 5 procent mensen met een arbeidsbeperking in dienst.'

> SYRISCHE AANVAL OP INTERNET

De facebook-pagina van het Jasmijnplein in Rotterdam is aangevallen door vermoedelijk Syrische hackers. Zij hebben op de website hun eigen informatie en logo's gezet, ter meerdere eer en glorie van de Syrische president Bashar Assad. In juni prees Assad de groep hackers om hun inzet. Het Jasmijnplein is een Rotterdams SP-initiatief om het verzet tegen het onderdrukkende Syrische regime een plek en een stem in Nederland te geven. Dat heeft blijkbaar succes, getuige de moeite die de hackersgroep zich getroost om de site onschadelijk te maken.

> OUDERENBEURS 2011

foto Jean Rouwet

De SP was als enige politieke partij aanwezig op de Ouderenbeurs. Niet alleen de ouderen van de SP, maar ook – in lijn met de solidaire ideeën van de partij – de jongeren van ROOD waren er goed vertegenwoordigd. SP'er Jean Rouwet uit Hengelo kijkt tevreden terug op zes dagen praten met ouderen over de kabinetsbezuinigingen en het pensioenakkoord. 'Met 25 SP'ers uit het hele land en iedere dag iemand anders van onze Tweede Kamerfractie hebben we 10.000 Ouderenkranten uitgedeeld, twee keer meer dan voorgaande jaren, en ook nog 15.000 sponsjes. Mensen konden in onze stand met pingpongballetjes stemmen over het pensioenakkoord. Bij ons was maar liefst 85 procent stemde tegen het casinopensioen.'

> ANDERS BEGROTEN

SP LAAT ZIEN DAT SOCIAAL BEGROTEN KÁN

Het kabinet-Rutte ontwricht met zijn kille bezuinigingsbeleid zowel de samenleving als de economie in tijden van crisis. De SP laat zien dat het anders kan met de 'Andere Begroting'.

IMF, CPB en vele vooraanstaande economen zeggen het: te hard bezuinigingsbeleid is vragen om economische krimp. Daarom komt de SP in een alternatieve begroting met een stimuleringspakket voor de economie van 1,5 miljard. Daarnaast gaat de financiële sector een groter deel van de rekening van de crisis betalen, waardoor zorg, onderwijs, sociale werkplaats en andere onderdelen van de publieke sector behouden kunnen blijven.

Geen kille bezuinigingen

Met de keuzes van de SP is het niet langer nodig om te bezuinigen op de kinderopvang, het kindgebonden budget, de huurtoeslag, sociale werkplaatsen en jonge mensen met een handicap. Verder garandeert de SP de toegang tot het recht voor iedereen door de geplande verhoging van de griffierechten ongedaan te maken. Ten slotte maakt de partij maar liefst een miljard euro vrij voor extra investeringen in het onderwijs.

Lasten dalen

De SP vindt ook 5,8 miljard euro bezuinigingen die het kabinet-Rutte vergeet. Leg de massale inhuur van peperdure externe

experts aan banden en leg wat minder asfalt aan. De lasten in de Andere Begroting van de SP dalen, vooral als gevolg van een forse verlaging van de zorgpremie. De arbeidskorting wordt verhoogd waardoor werken lonender wordt, vooral voor werknemers met een lager inkomen.

Topinkomens

De hypotheekrenteaftrek wordt alvast beperkt tot maximaal een miljoen euro hypotheek, waardoor eindelijk begonnen wordt met het afbouwen van de villasubsidie. Voor de allerhoogste inkomens komt de SP met een extra belastingschijf van 65 procent, die ingaat bij het inkomen boven 150.000 euro. De vermogensrendementsheffing wordt verhoogd tot 37 procent.

Bankenbelasting

De financiële sector gaat een groot deel van de rekening betalen door een fors hogere bankenbelasting en de invoering van een financiële transactiebelasting. De winstbelasting gaat omhoog. Daarentegen wordt investeren door bedrijven aantrekkelijker gemaakt. Een aantal milieuheffingen gaat omhoog.

Geen noodzaak maar politieke keuze

SP-leider Emile Roemer: 'Mensen kunnen nu zien dat de rekening die zij door dit kabinet gepresenteerd krijgen, geen noodzaak is, maar een politieke keuze. Door nu niet te veel te bezuinigen, voorko-

ANDERE BEGRO TING

SEPTEMBER 2011

SP

men we dat de economie kapot wordt bezuinigd. En door een bijdrage te eisen van de financiële sector, voorkomen we de maatschappelijke kaalslag die dankzij Rutte en consorten dreigt.'

Je vindt de 'Andere begroting' hier: <http://sp.nl/9z3uv>

> TRIBUNE 40 JAAR

De Tribune is deze maand 2011 40 jaar geworden. Maar volgend jaar wordt de SP 40. Hoe dat kan? Het zit 'm in de naam. In oktober 1971 splitst de nog piepjonge voorloper van de SP, de KEN-ml, zich in tweeën: de KEN-ml en de KPN-ml. Tot dat moment heette het partijblad nog 'Rode Tribune'. De beide afsplitsingen beloven elkaar die naam niet te gaan gebruiken. Prompt brengt de KPN-ml in diezelfde maand de 'Tribune' uit (afbeelding hiernaast), die er, behalve dat het woord 'Rode' ontbreekt, exact hetzelfde uitziet.

Nog een jaar later doopt de KPN-ml zich om tot SP. Vanaf dat moment zijn SP en Tribune onverbreekelijk met elkaar verbonden. De naam Tribune heeft nog een veel langere geschiedenis, die is wordt beschreven in een artikel in de Tribune van maart 2007.

Hier te vinden: <http://sp.nl/9z3vm>

BAANTJESJAGERS

Politici worden na hun vertrek heel vaak bij bedrijven en multinationals binnengehaald, voor een gigantisch salaris, en zij worden dan ook nog adviseurs in de nieuwe regeringen. Zo houden multinationals stevige invloeden op werkwijzes op allerlei bestuursfronten, waar wij als gewone bevolking de dupe van zijn.

Christine Steen, Alphen aan de Rijn

VAMPIERS BIJ DE BLOEDBANK

Onlangs las ik dat het gedeeltelijk met gemeenschapsgeld betaalde bedrijf Sanquin, de bloedbank, zijn hoofdbestuurders ver boven de Balkenendenorm zou uitbetalen. Dit ondanks herhaalde protesten van de SP en veel negatieve publiciteit in 2007. Bloedzuigers, dat zijn het. Tegen zulke vampiers moeten we actie blijven voeren.

Saskia Scholtze, Wanssum

CHINA

De positieve houding van Jan Douwe van der Ploeg (Tribune september) tegenover China komt over het algemeen niet overeen met wat ik erover lees. Wat ik zo hoor is dat China een keihard marktkapitalisme kent, waar een zeer kleine elite aan de macht is. Er is steeds grotere armoede en onrust. In China, 'de werkplaats' van de wereld, is slavenarbeid de norm. Het is niet ongewoon dat mensen in vreselijke omstandigheden veertien uur per dag zeven dag per week werken. Ze hebben weinig keus. Daarbij staat China voor enorme ecologische rampen. Ik verbaas me verder over uitspraken als: 'Corruptiebestrijding staat hoog op de agenda.' Dat het op een agenda staat zegt natuurlijk niet veel. Corruptie en catastrofale vergissingen leiden er bijvoorbeeld toe dat de Chinezen enorme spooksteden bouwen met winkelcentra, wegen en transportsystemen die vrijwel

leeg blijven omdat de huizenmarkt vrijwel volledig in handen is van speculanten. China's Great Mall is een goed voorbeeld. En dan de uitspraak dat 'Tibet en Taiwan onbespreekbaar is, maar dat je voor de rest over alles een zinnig debat kunt hebben'. Ik snap niet hoe hij dit kan zeggen. Nog steeds verdwijnen er mensen die kritiek op de regering hebben.

Tot slot: 'In bijvoorbeeld Brazilië zien we nu een trek van de stad naar het platteland.' Ik ben benieuwd hoe Van der Ploeg tot die uitspraak komt, want het is echt niet zo. Er zijn wel mensen, voornamelijk welgestelden, die het zich kunnen veroorloven om naar het platteland gaan. Maar dit is geen significante trend. De verstedelijking zet door: negentig procent van de Brazilianen woont nu in de stad.

Hugo van der Zee, Porto Alegre (Brazilië)

GEEN SLUITING SEH ZEVENAAR

Het mag echt niet gebeuren dat de Spoed Eisende Hulpdienst van het Ziekenhuis Zevenaar 's nachts wordt gesloten. Hoe onverantwoordelijk dat zou zijn, heb ik zelf ervaren in de nacht van 23 op 24 augustus. Die nacht heb ik een hartinfarct gekregen en direct 112 gebeld. Binnen enkele minuten was hulp gearriveerd en ben ik met een spuitje onder mijn tong snel naar Zevenaar vervoerd. Daar constateerden ze dat ik meteen door moest naar Arnhem Rijnstate om gedotterd te worden. Ik ben zo bang dat als die hulpdienst in Zevenaar er niet geweest was, men vanuit Arnhem had moeten komen. Dan was de ambulance te laat gekomen en was ik er niet meer geweest.

Theo Swenne, Didam

OPMERKELIJK

EERLIJKE BEURSHANDELAAR?

De BBC interviewde op 26 september een beurshandelaar. Die wist te vertellen dat grote beleggers niet zo geïnteresseerd zijn in de vraag of het wel goed gaat met de euro. De man vertelt verder: 'Het kan ons niet zoveel schelen hoe ze de economie repareren. Ons werk is er geld aan te verdienen. Persoonlijk droom ik al drie jaar van dit moment. Ik ga elke avond naar bed en droom van een nieuwe recessie. Waarom? Mensen herinneren het zich niet, maar de depressie in de jaren dertig ging niet alleen over het instorten van de markt. Er waren ook mensen die zo waren voorbereid dat ze geld konden verdienen aan die crash.' Over de mogelijkheden van onze politieke leiders om het tij te keren zegt hij: 'De wereld wordt niet geregeerd door de regeringen; Goldman Sachs (de machtige investeringsbank - red.) regeert de wereld.' Later bleek overigens dat de man geen professionele handelaar was, hoewel die indruk wel was gewekt. Hij handelt wel, maar 'als hobby'. En hij voegt eraan toe: 'Ik meende alles wat ik zei.' Heeft u ook het ongemakkelijke gevoel dat zijn uitspraken de waarden en normen van veel beurshandelaren heel goed weergeven?

MOTIE VAN GOEDKEURING AFGEKEURD

In Geertruidenberg was de SP-fractie boos. Net als de SP vonden andere partijen dat het college van B en W hen niet goed had geïnformeerd. Er was forse kritiek, maar niemand steunde de motie van afkeuring van de SP. Toen haalde de SP een slimme uit: ze diende een motie van goedkeuring in. Die werd unaniem door de raad verworpen. Geen goedkeuring dus van het beleid door het college, zelfs niet door de coalitiepartijen.

THEO DE BOURGONCIERGE

